

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
GOVERNMENT OF PUNJAB

ਬਜਟ ਸਾਰ
2020-21

BUDGET AT A GLANCE
2020-21

ਬਜਟ ਸਾਰ ਬਜਟ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਸਮਝਣਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਮੋਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੁੱਲ ਜੋੜਾਂ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੇ ਖਰਚਾ, ਮਾਲੀ ਘਾਟਾ, ਵਿੱਤੀ ਘਾਟਾ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲਾ ਘਾਟਾ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਕੀਮਾਂ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਸਬੰਧੀ ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2020-21 ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਬਜਟ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵੀ ਹਨ।

ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ

Budget at a Glance shows Budget estimates in broad aggregates to facilitate easy understanding. This document shows receipts and expenditure as well as the revenue deficit, the fiscal deficit and the primary deficit. Schemes/Projects Outlays are shown in brief. The document also gives the highlights of the budget for the financial year 2020-21.

DEPARTMENT OF FINANCE

Contents

1.	ਬਜਟ ਸਾਰ	Budget at a Glance	.....	1
2.	ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	Receipts	.....	3
3.	ਖਰਚਾ	Expenditure	.....	5
4.	ਰੁਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਆਉਂਦਾ/ਜਾਂਦਾ	Rupee comes from/goes to	.....	6
5.	ਜੀ ਐਸ ਡੀ ਪੀ ਦੇ ਰੁਝਾਨ	GSDP Trends	.....	12
6.	ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਰੁਝਾਨ	Receipt Trends	.....	14
7.	ਖਰਚੇ ਦੇ ਰੁਝਾਨ	Expenditure Trends	.....	20
8.	ਘਾਟੇ ਦੇ ਰੁਝਾਨ	Deficit Trends	.....	29
9.	ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਰੁਝਾਨ	Debt Trends	.....	33
10.	ਸਕੀਮਾ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵੇਰਵਾ	Schemes/Projects Outlay	.....	34
11.	ਸੈਕਟਰਵਾਰ ਯੋਜਨਾ ਉਪਬੰਧ	Sectoral Plan Allocations	.....	35
12.	ਮੁੱਖ ਨਵੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ	Major New Initiatives 2020-21	.....	36

ਬਜਟ ਸਾਰ Budget at a Glance

ਕਰੋੜ ₹ - ₹ in crore

ਮੱਦ	Item	ਲੇਖੇ	ਬਜਟ	ਸੋਧੇ	ਬਜਟ
		Accounts	ਅਨੁਮਾਨ	ਅਨੁਮਾਨ	ਅਨੁਮਾਨ
		2018-2019	Budget Estimates 2019-2020	Revised Estimates 2019-2020	Budget Estimates 2020-2021
1. ਮਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ (2+3+4+5+6)	1. Revenue Receipts (2+3+4+5+6)	62269.08	78509.70	73975.08	88004.31
2. ਰਾਜ ਦੀ ਆਪਣੇ ਕਰਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	2. State's Own Tax Revenue	31574.28	37674.20	33739.18	35824.45
3. ਰਾਜ ਦੀ ਆਪਣੇ ਗੈਰ ਕਰਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	3. State's Own Non-Tax Revenue	7582.29	9476.98	7961.66	8045.99
4. ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	4. Share of Central Taxes	12005.14	13319.42	10345.78	14021.16
5. ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਗਰਾਂਟਾਂ	5. Grants-in-Aid from Centre	11107.37	18039.10	21928.46	30112.71
6. ਵਾਧੂ ਸਰੋਤ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ	6. Additional Resource Mobilization	0	0	0	0
7. ਪੂੰਜੀਗਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ (8+9+10)	7. Capital Receipts (8+9+10)	52947.06	75660.18	75010.44	65043.25
8. ਉਪਾਅ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਣ	8. Public Debt excluding Ways and Means Advances	23642.73	27975.00	26946.68	29997.85
9. ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਗੀਆਂ	9. Ways & Means Advances	28455.66	32000.00	32000.00	35000.00
10. ਗੈਰ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	10. Non-Debt Receipts	848.68	15685.18	16063.76	45.40
11. ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ (1+7)	11. Total Receipts (1+7)	115216.14	154169.88	148985.52	153047.56
12. ਮਾਲ ਖਰਚਾ	12. Revenue Expenditure	75403.71	90196.96	86602.09	95716.04
13. ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਉਜਰਤਾਂ (ਸਮੇਤ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤਨਖਾਹ)	13. Salaries and Wages (including Grant-in-Aid Salary)	24324.38	26978.89	25449.32	27639.12
14. ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਨਵਿਰਤੀ ਲਾਭ	14. Pension and retirement benefits	10088.78	10875.00	10213.00	12267.00
15. ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ	15. Interest Payments	16305.89	17669.25	17625.09	19075.09
16. ਹੋਰ ਮਾਲ ਖਰਚਾ	16. Other Revenue Expenditure	24684.66	34673.82	33314.68	36734.83
17. ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚਾ	17. Capital Expenditure	2412.23	22842.06	19641.30	10279.58
18. ਉਪਾਅ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਣ ਦੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ	18. Repayment of Public Debt excluding Ways and Means Advances	8611.05	12639.92	12632.68	12927.85
19. ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ	19. Repayment of Ways & Means Advances	29159.88	32000.00	32000.00	35000.00
20. ਕਰਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਪੇਗੀਆਂ	20. Advances of Loans	1361.05	813.73	820.87	881.82
21. ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ (12+17+18+19+20)	21. Total Expenditure (12+17+18+19+20)	116947.92	158492.66	151696.94	154805.29
22. ਮਾਲ ਘਾਟਾ (12-1)	22. Revenue Deficit (12-1)	13134.63 (2.52)	11687.26 (2.02)	12627.01 (2.20)	7711.73 (1.20)

ਮੱਦ	Item	ਲੇਖੇ	ਬਜਟ	ਸੋਧੇ	ਬਜਟ
		Accounts	ਅਨੁਮਾਨ	ਅਨੁਮਾਨ	ਅਨੁਮਾਨ
		2018-2019	Budget Estimates 2019-2020	Revised Estimates 2019-2020	Budget Estimates 2020-2021
23. ਵਿੱਤੀ ਘਾਟਾ (22+17+20-10)	23. Fiscal Deficit (22+17+20-10)	16059.23 (3.08)	19657.87 (3.40)	17025.42 (2.96)	18827.73 (2.92)
24. ਮੁੱਢਲਾ ਘਾਟਾ (23-15)	24. Primary Deficit/Surplus(-) (23-15)	-246.66 (-0.05)	1988.62 (0.34)	-599.67 (-0.10)	-247.36 (-0.04)
25. ਖੜਾ ਕਰਜਾ	25. Outstanding Debt	211917.22 (40.61)	229611.52 (39.74)	228906.23 (39.83)	248236.23 (38.53)
26. ਕੁੱਲ ਰਾਜ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇ ਚਾਲੂ ਕੀਮਤਾਂ	26. GSDP at Current Prices	521861.00	577829.00	574760.00	644326.00

ਨੋਟ- ਬੈਕਟ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਰਾਜ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

Note - Numbers in brackets are percentages with Gross State Domestic Product (GSDP).

ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ Receipts

ਕਰੋੜ ₹ - ₹ in crore

ਮੱਦ	Item	ਲੇਖੇ	ਬਜਟ	ਸੋਧੇ	ਬਜਟ
		Accounts	ਅਨੁਮਾਨ	ਅਨੁਮਾਨ	ਅਨੁਮਾਨ
		2018-2019	Budget Estimates 2019-2020	Revised Estimates 2019-2020	Budget Estimates 2020-2021
ੳ. ਮਾਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ (1+2+3+4+5)	A. Revenue Receipts (1+2+3+4+5)	62269.08	78509.70	73975.08	88004.31
1. ਰਾਜ ਦੀ ਆਪਣੇ ਕਰਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	1. State's Own Tax Revenue	31574.28	37674.20	33739.18	35824.45
ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ	GST	13273.15	17109.56	13443.23	15858.68
ਵੈਟ	VAT	6571.92	6353.00	5402.00	5575.00
ਰਾਜ ਆਬਕਾਰੀ	State Excise	5072.40	6201.00	5676.00	6250.00
ਅਸਟਾਮ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ	Stamps and Registration	2297.54	2650.00	2400.00	2625.00
ਵਾਹਨਾਂ ਤੇ ਕਰ	Taxes on Vehicles	1861.39	2460.00	2115.00	2370.00
ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਕਰ	Electricity Duty	2329.55	2711.11	4479.31	2915.00
ਹੋਰ	Others	168.33	189.53	223.64	230.77
2. ਰਾਜ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗੈਰ ਕਰ ਆਮਦਨ	2. State's Own Non-Tax Revenue	7582.29	9476.98	7961.66	8045.99
ਆਮ ਫੁੱਟਕਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	Miscellaneous General Receipt	4851.58	6377.79	4939.21	6178.08
ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ	Punjab Roadways	208.99	200.00	225.00	250.00
ਸਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ	Urban Development	65.31	126.31	53.00	40.00
ਹੋਰ	Others	2456.42	2772.88	2744.45	1577.91
3. ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	3. Share of Central Taxes	12005.14	13319.42	10345.78	14021.16
4. ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ	4. Grants-in-Aid from Centre	11107.37	18039.10	21928.46	30112.71
5. ਵਾਧੂ ਸਰੋਤ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ	5. Additional Resource Mobilization	0	0	0	0
ਅ. ਪੂੰਜੀਗਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ (6+7)	B. Capital Receipts (6+7)	52947.07	75660.18	75010.44	65043.25
6. ਗੈਰ ਕਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	6. Non-Debt Receipts	848.68	15685.18	16063.76	45.40
ਕਰਜੇ ਵਸੂਲੀਆਂ	Recovery of Loans	848.66	15685.18	16063.76	45.40
ਪੂੰਜੀਗਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	Capital Receipt	0.02	0.00	0.00	0.00
7. ਕਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ (8+9+10+11+12+13)	7. Debt Receipts* (8+9+10+11+12+13)	52098.39	59975.00	58946.68	64997.85
8. ਬਜਾਰੀ ਕਰਜੇ	8. Market Loans	22114.67	26475.00	26427.00	28497.85
9. ਛੋਟੀਆਂ ਬੱਚਤਾਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਭੂਤੀਆਂ	9. Securities issued against Small Savings	0.00	0.00	0.00	0.00
10. ਨਾਬਾਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਾਂਡਜ ਤੇ ਛੋਟਾਂ	10. NABARD & Other Compensation Bonds	210.61	500.00	319.68	500.00

11. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ	11. Loans and Advances from the Central Government	1317.45	1000.00	200.00	1000.00
12. ਸੀ.ਸੀ. ਐਲ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ	12. CCL Long term Loan and Loans from other Banks	0.00	0.00	0.00	0.00
13. ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ	13. Ways & Means Advances	28455.66	32000.00	32000.00	35000.00
ੲ. ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ (ੳ+ਅ)	C. Total Receipt (A+B)	115216.15	154169.88	148985.52	153047.56

*ਨੋਟ: ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ ਸਮੇਤ

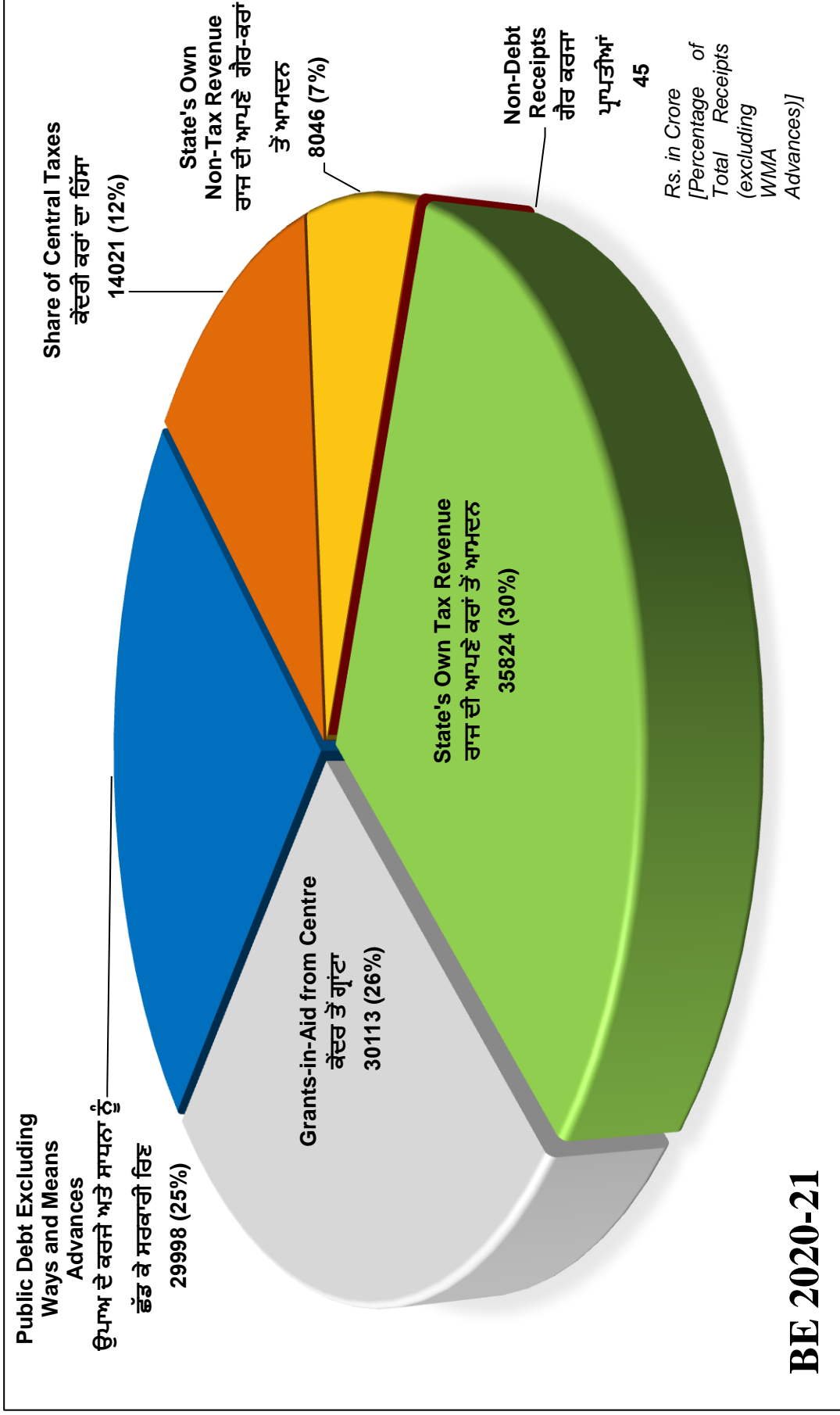
*Note: Includes Ways and Means Advances from RBI.

ਖਰਚਾ Expenditure

ਕਰੋੜ ₹ - ₹ in crore

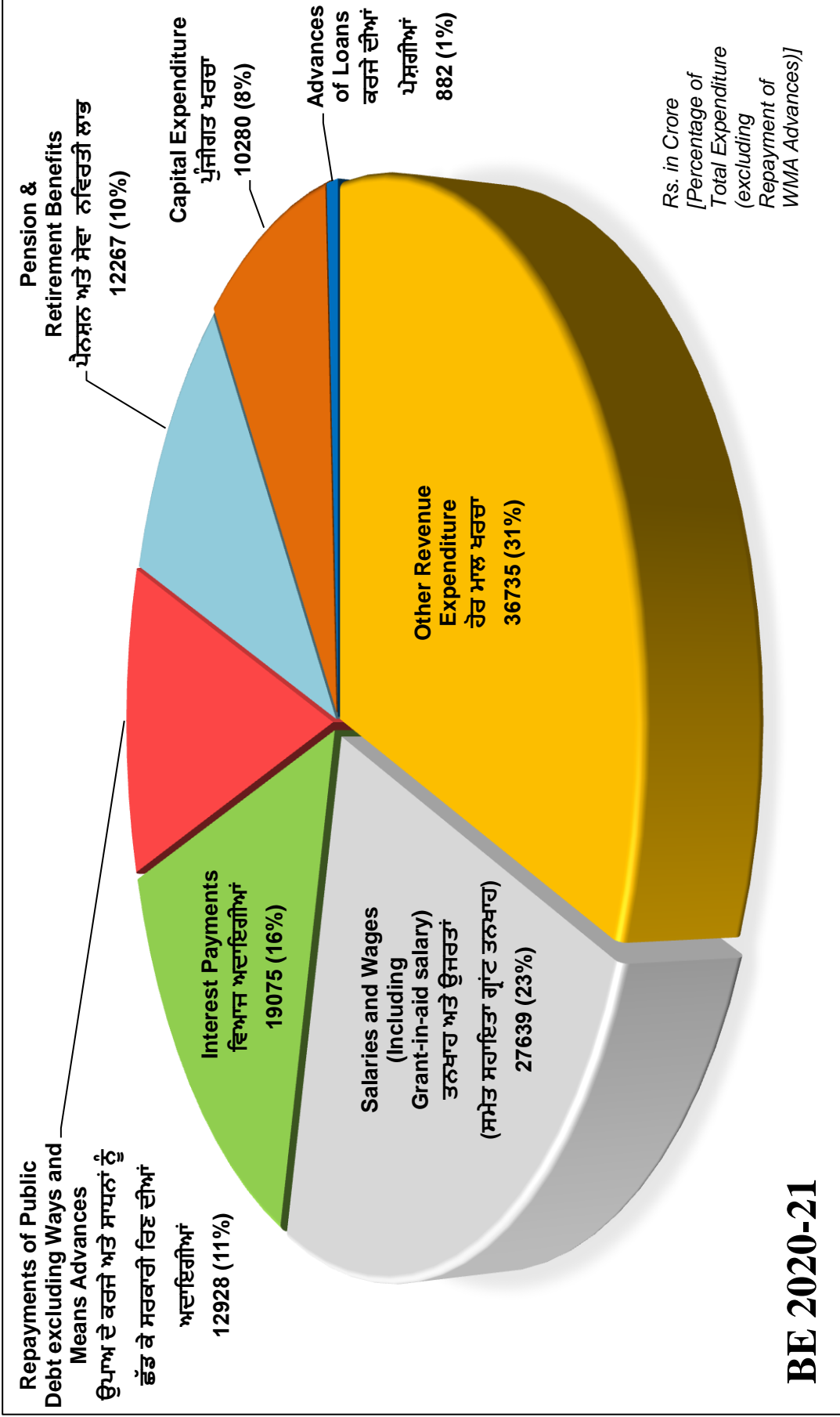
ਮੱਦ	Item	ਲੇਖੇ	ਬਜਟ	ਸੋਧੇ	ਬਜਟ
		Accounts	ਅਨੁਮਾਨ	ਅਨੁਮਾਨ	ਅਨੁਮਾਨ
		2018-2019	Budget Estimates	Revised Estimates	Budget Estimates
		2018-2019	2019-2020	2019-2020	2020-2021
1. ਖਰਚਾ	1. Expenditure				
ਮਾਲੀ ਖਰਚਾ	Revenue Expenditure				
1. ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ	1. Interest Payments	16305.89	17669.25	17625.09	19075.09
2. ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਉਜਰਤਾਂ (ਸਮੇਤ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤਨਖਾਹ)	2. Salaries and Wages (including Grant-in-Aid Salary)	24324.38	26978.89	25449.32	27639.12
3. ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਨਵਿਰਤੀ ਲਾਭ	3. Pension and retirement benefits	10088.78	10875.00	10213.00	12267.00
4. ਬਿਜਲੀ ਸਬਸਿਡੀ	4. Power Subsidy	8795.01	12397.71	11904.78	12246.94
5. ਪੇਂਡੂ/ ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪੁਰਦਗੀ	5. Devolution to Rural/Urban Local Bodies	2264.66	5233.25	6519.95	4337.01
6. ਹੋਰ ਮਾਲੀ ਖਰਚਾ	6. Other Revenue Expenditure	13624.99	17042.86	14889.95	20150.88
ੳ. ਕੁੱਲ ਮਾਲੀ ਖਰਚਾ (1 ਤੋਂ 6)	A. Total Revenue Expenditure (1 to 6)	75403.71	90196.96	86602.09	95716.04
ਅ. ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚਾ (ਸਮੇਤ ਰਿਣਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ)	B. Capital Expenditure(Including Repayment of Debt and Advances of loans)	12384.33	36295.71	33094.85	24089.25
ੲ. ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ	C. Repayment of Ways & Means Advances	29159.88	32000.00	32000.00	35000.00
ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ(ੳ+ਅ+ੲ)	Total Expenditure(A+B+C)	116947.92	158492.66	151696.94	154805.29
2. ਕਰਜ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ	2. Debt Servicing				
ੳ. ਖੜਾ ਕਰਜ਼ਾ	A. Outstanding Debt	211917.22	229611.52	228906.23	248236.23
ਅ. ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਗੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ	B. Repayment of Debt excluding Ways & Means Advances	8611.05	12639.92	12632.68	12927.85
ੲ. ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ	C. Interest Payments	16305.89	17669.25	17625.09	19075.09
ਸ. ਕੁੱਲ ਕਰਜ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਅ+ੲ)	D. Total Debt Servicing (B+C)	24916.94	30309.17	30257.77	32002.94

ਰੁਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਆਉਂਦਾ Rupee comes from

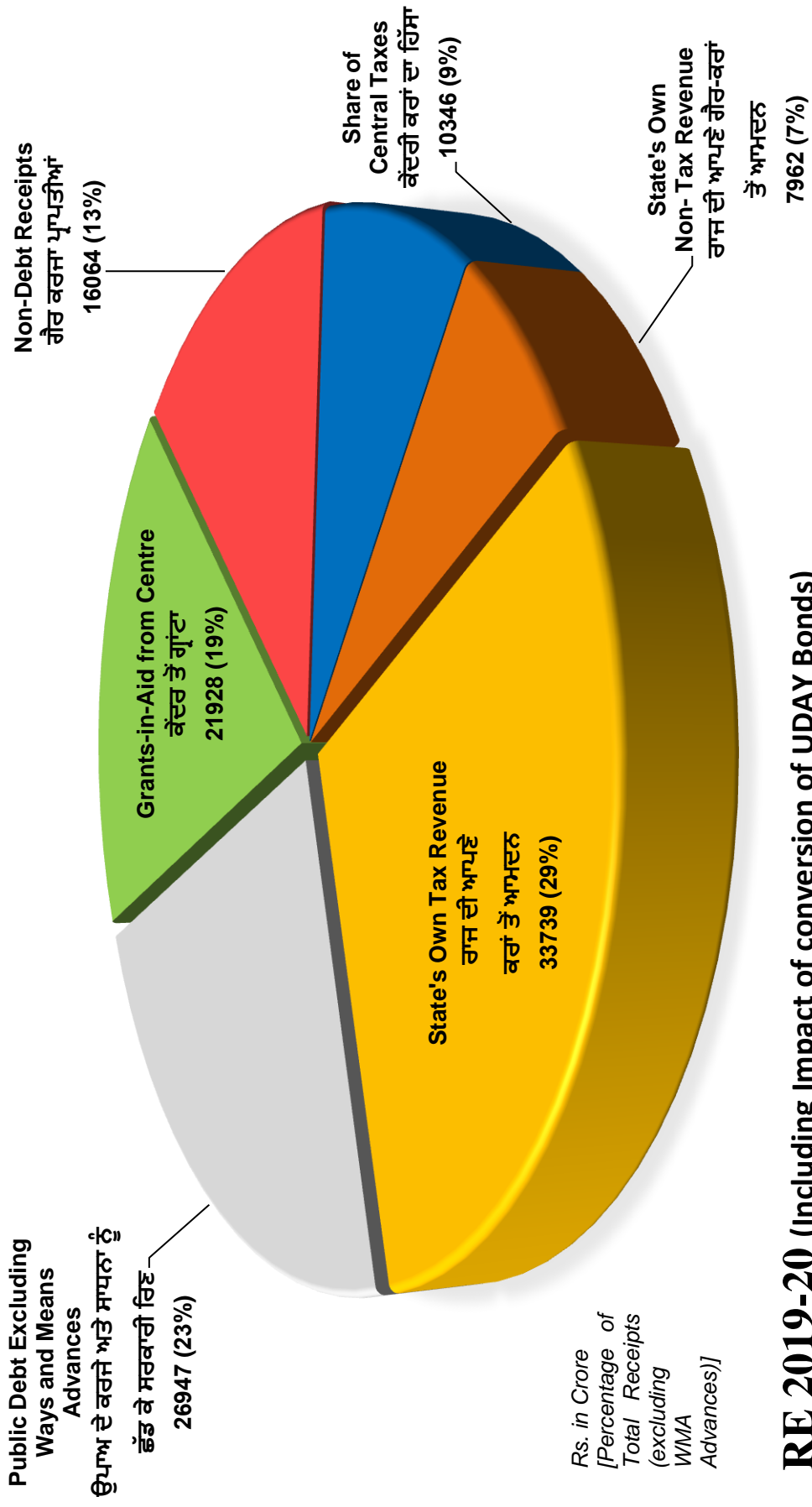

ਰੁਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਜਾਂਦਾ Rupee goes to

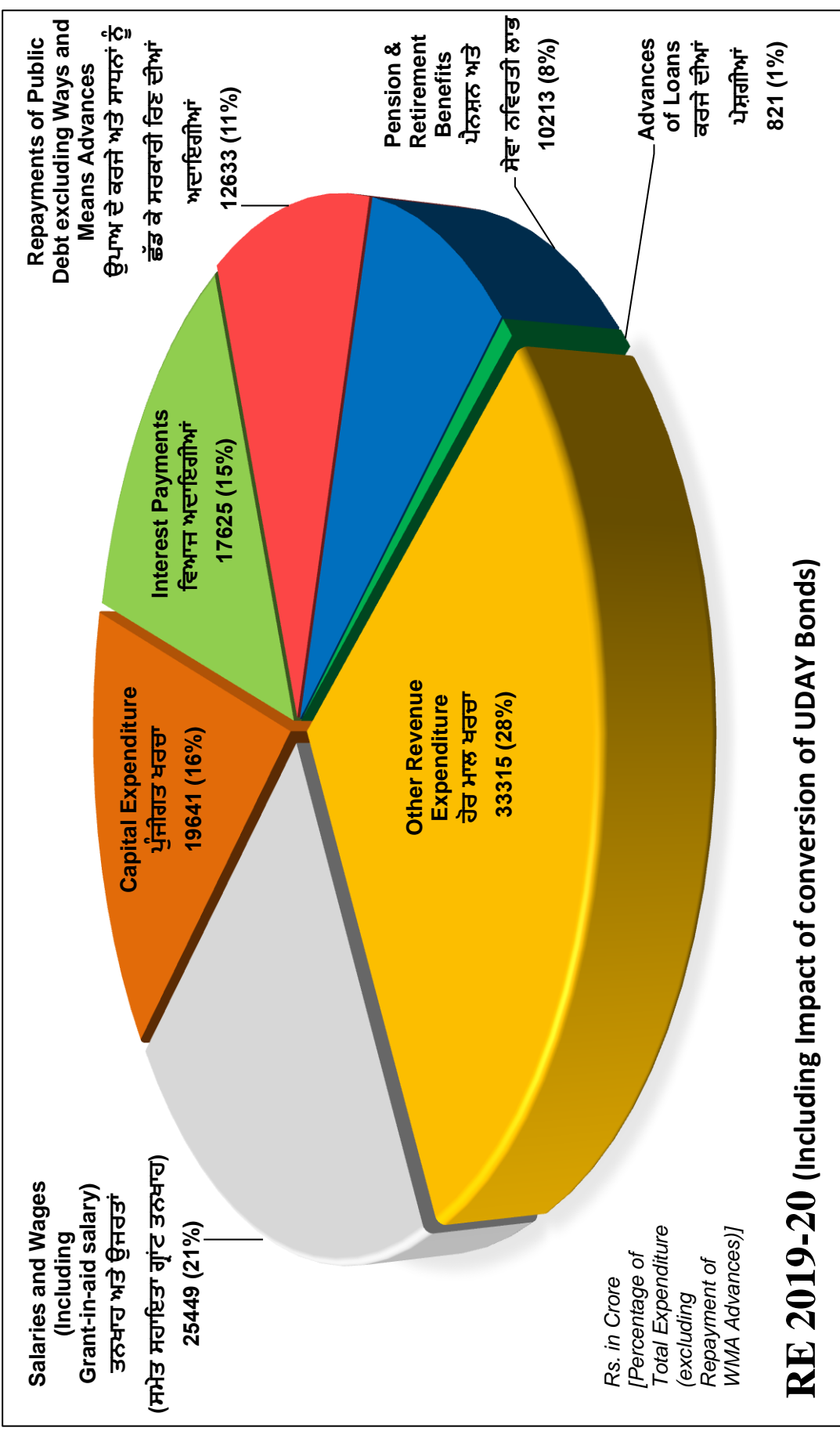

ਰੁਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਆਉਂਦਾ Rupee comes from

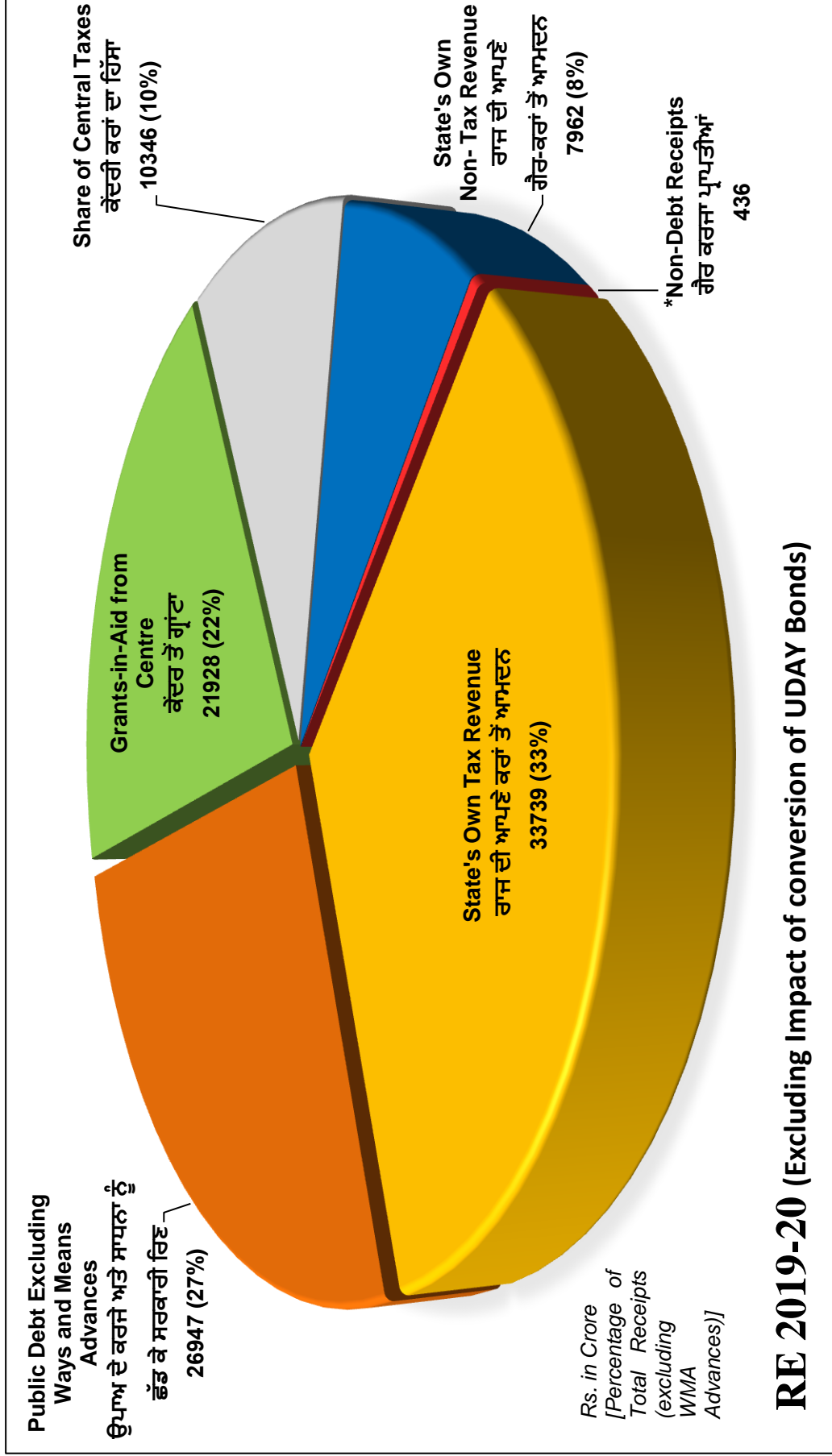
RE 2019-20 (Including Impact of conversion of UDAY Bonds)

ਰੁਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਜਾਂਦਾ Rupee goes to

RE 2019-20 (Including Impact of conversion of UDAY Bonds)

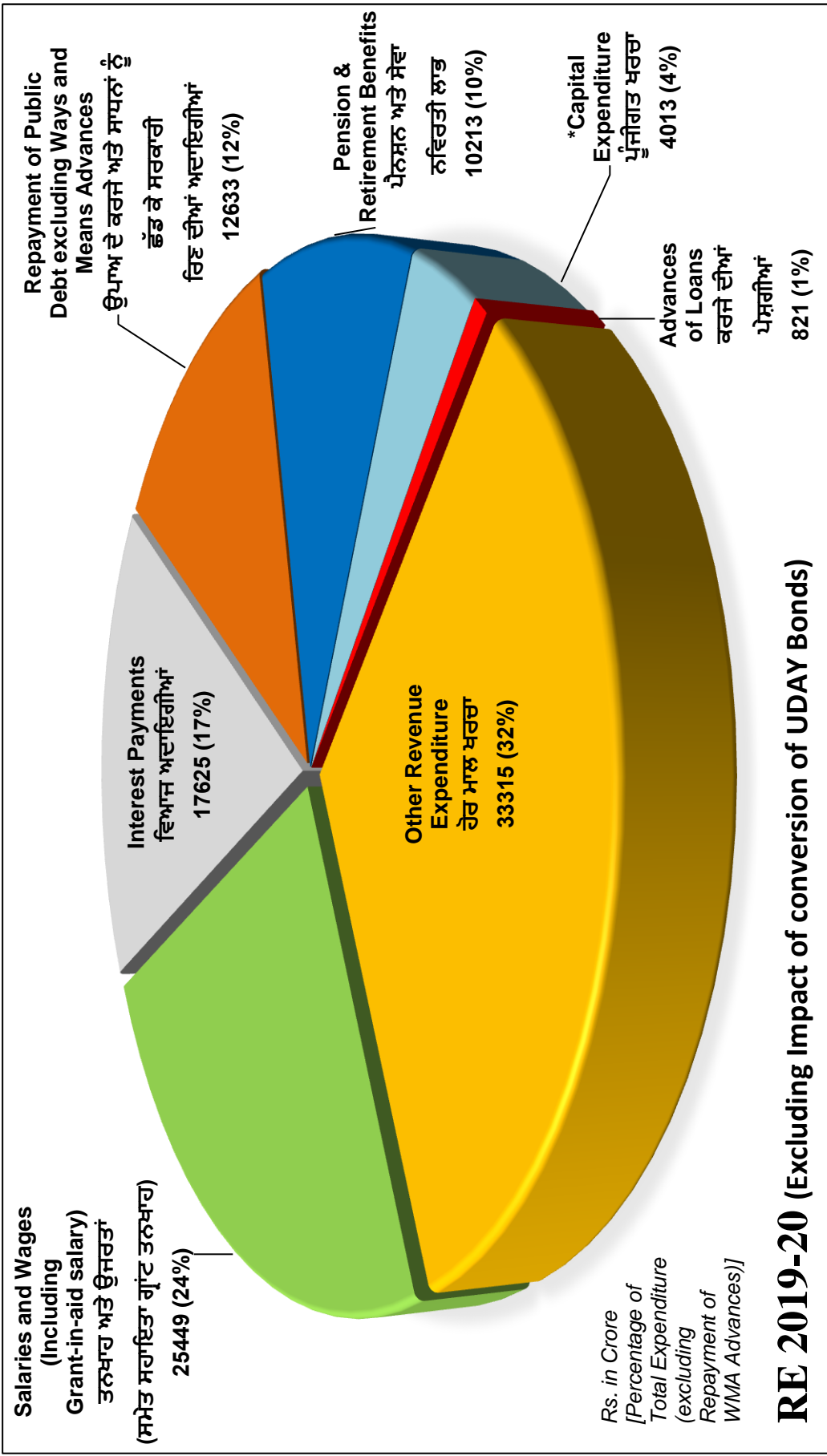
ਰੁਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਆਉਂਦਾ Rupee comes from

RE 2019-20 (Excluding Impact of conversion of UDAY Bonds)

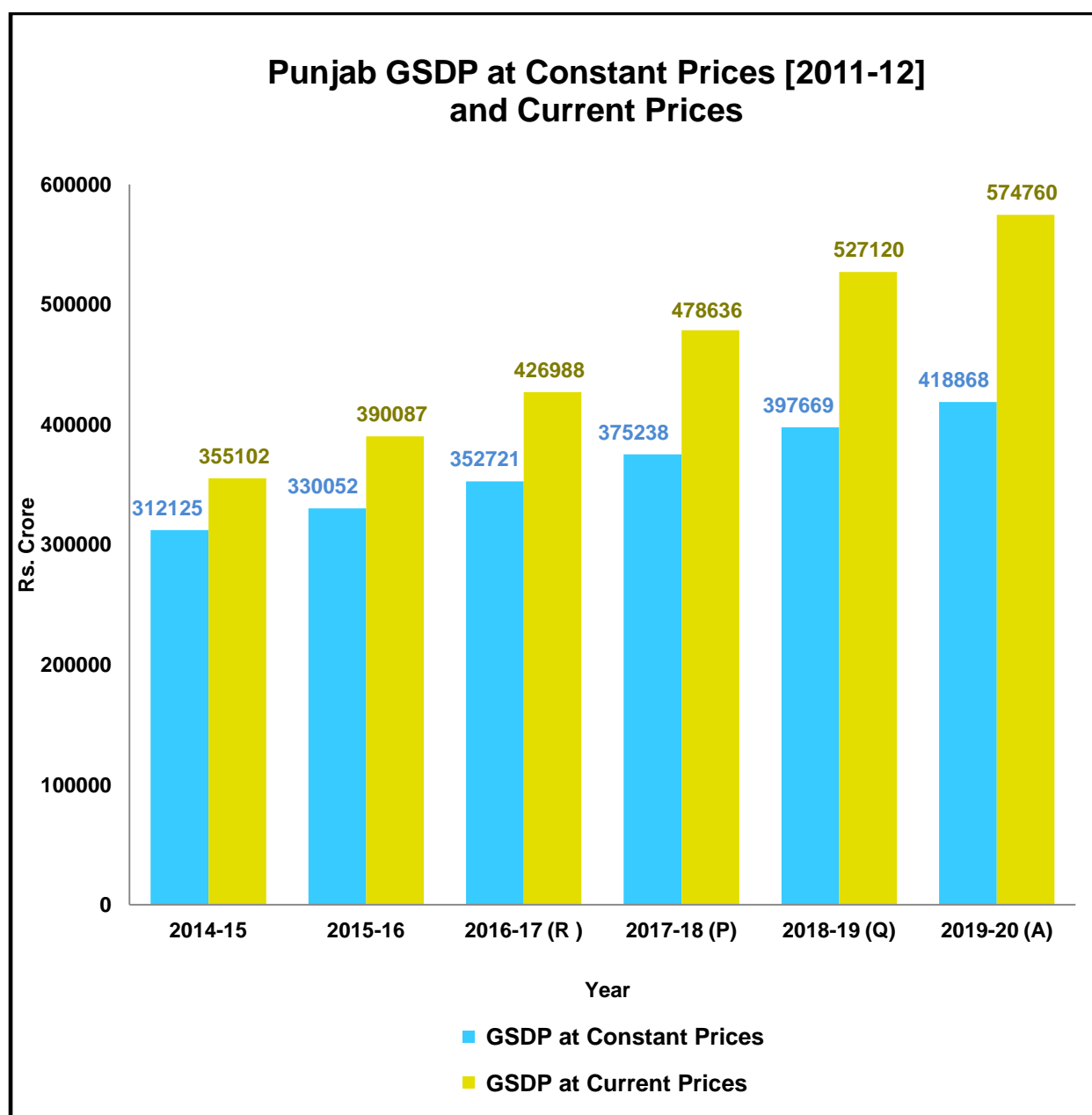
*Excluding recovery of UDAY loan by conversion into Equity and Capital Grant Rs. 15628.26 Cr.

ਰੁਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਜਾਂਦਾ Rupee goes to

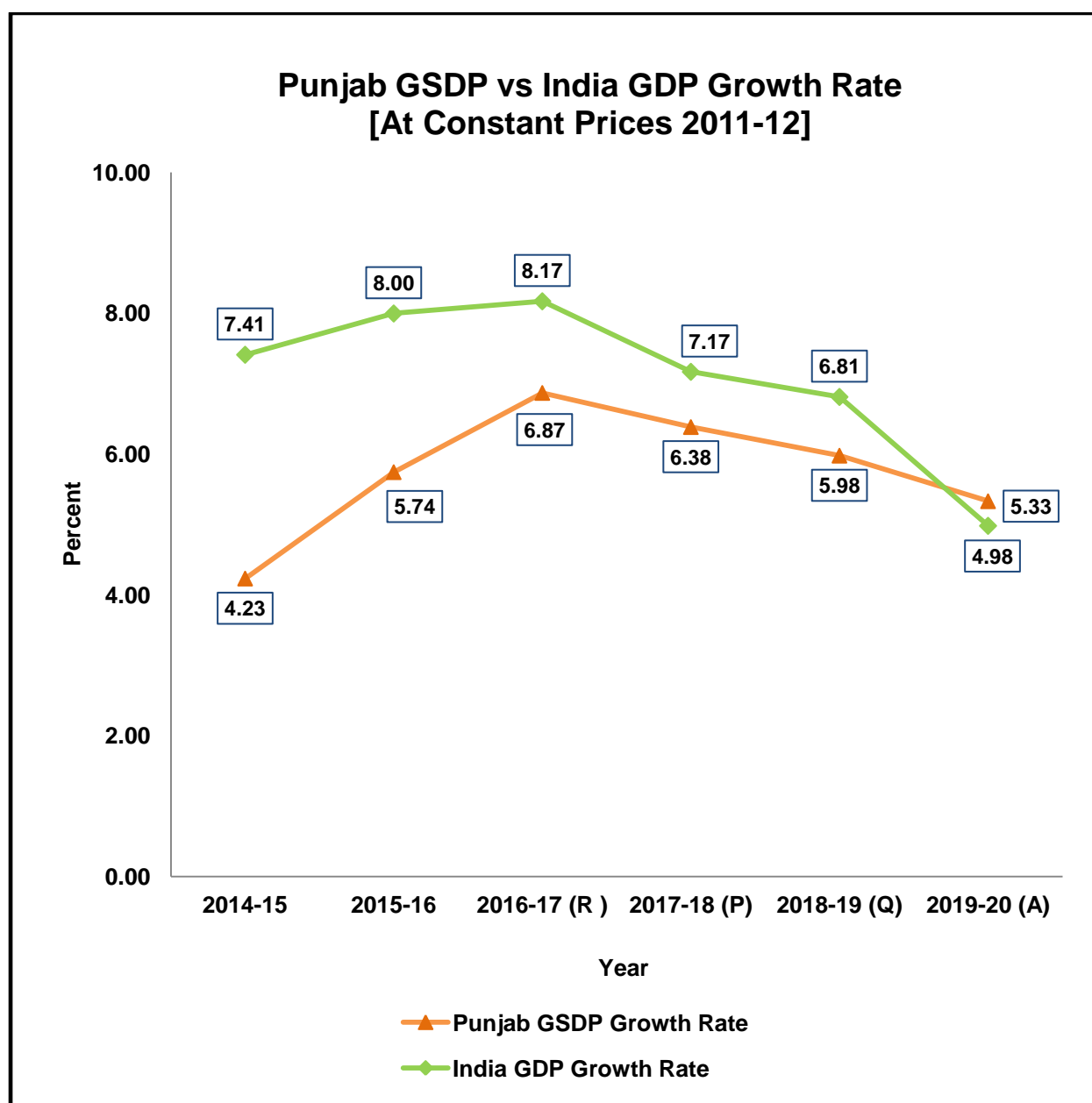
*Excluding conversion of UDAY loan into Equity and Capital Grant Rs.15628.26 Cr.

GSDP Trends ਜੀ ਐਸ ਡੀ ਪੀ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

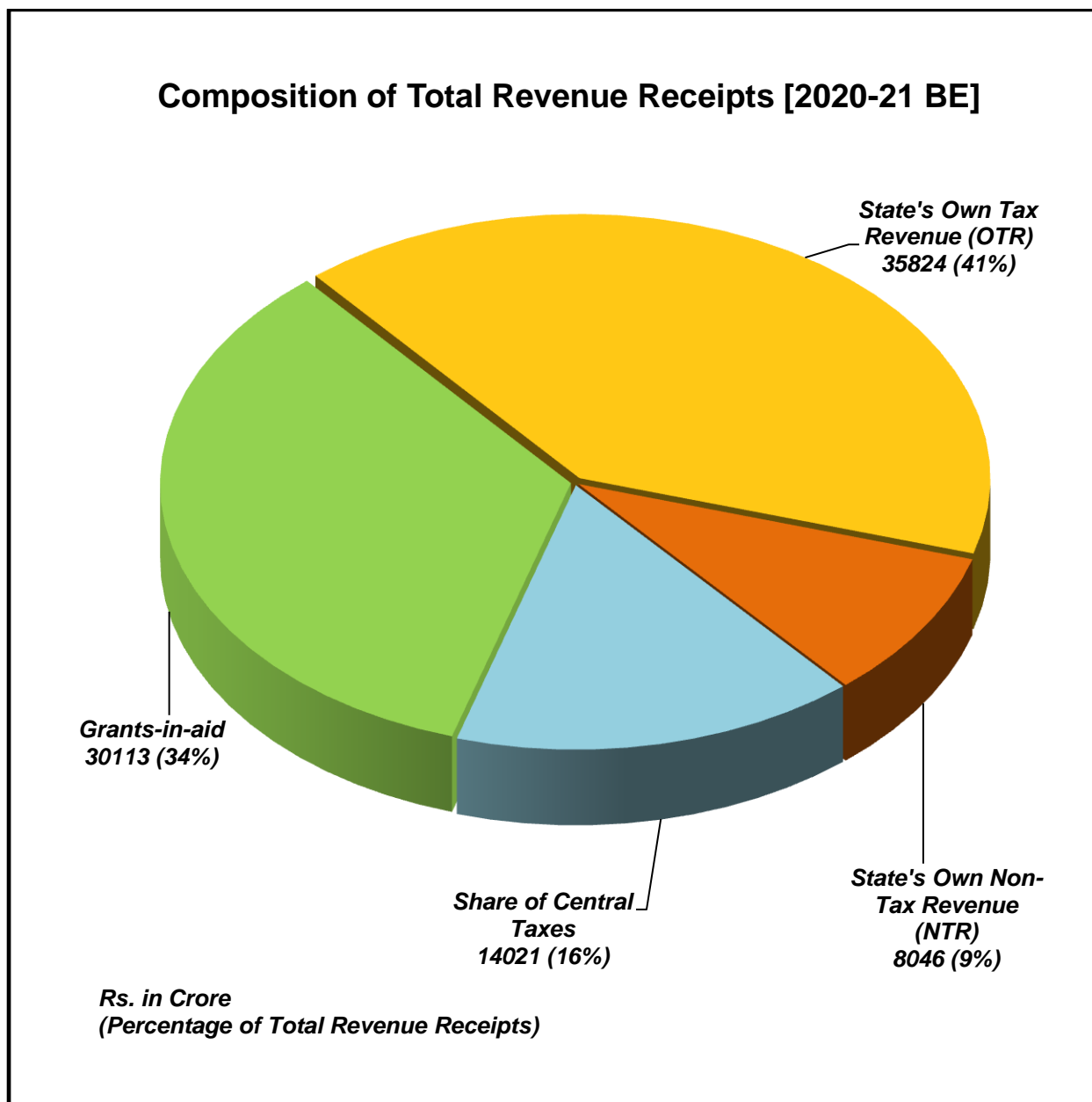
Source: ESO Punjab

GSDP Trends ਜੀ ਐਸ ਡੀ ਪੀ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Source: ESO Punjab

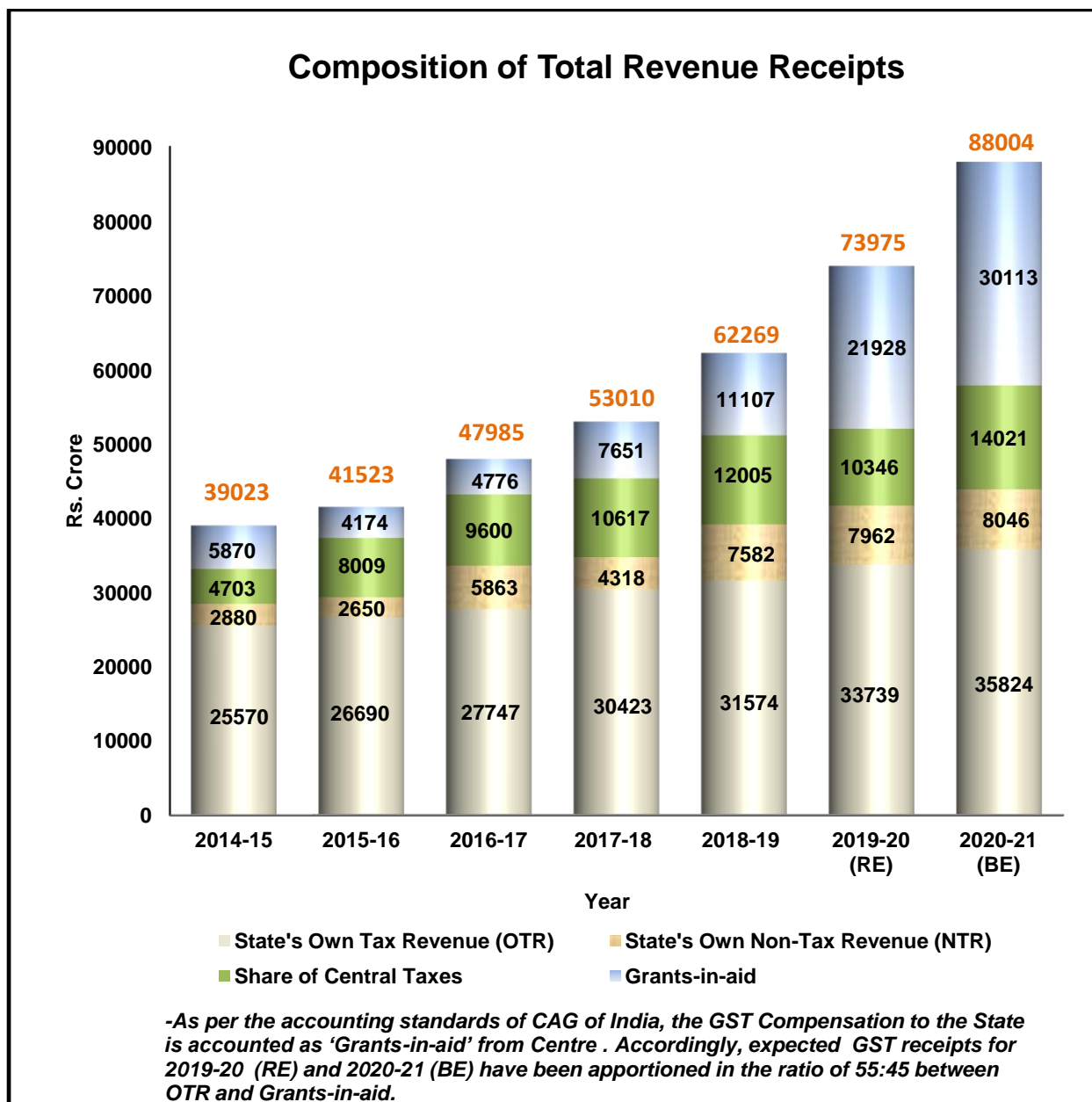
Receipt Trends ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Source: Estimates for FY 2020-21.

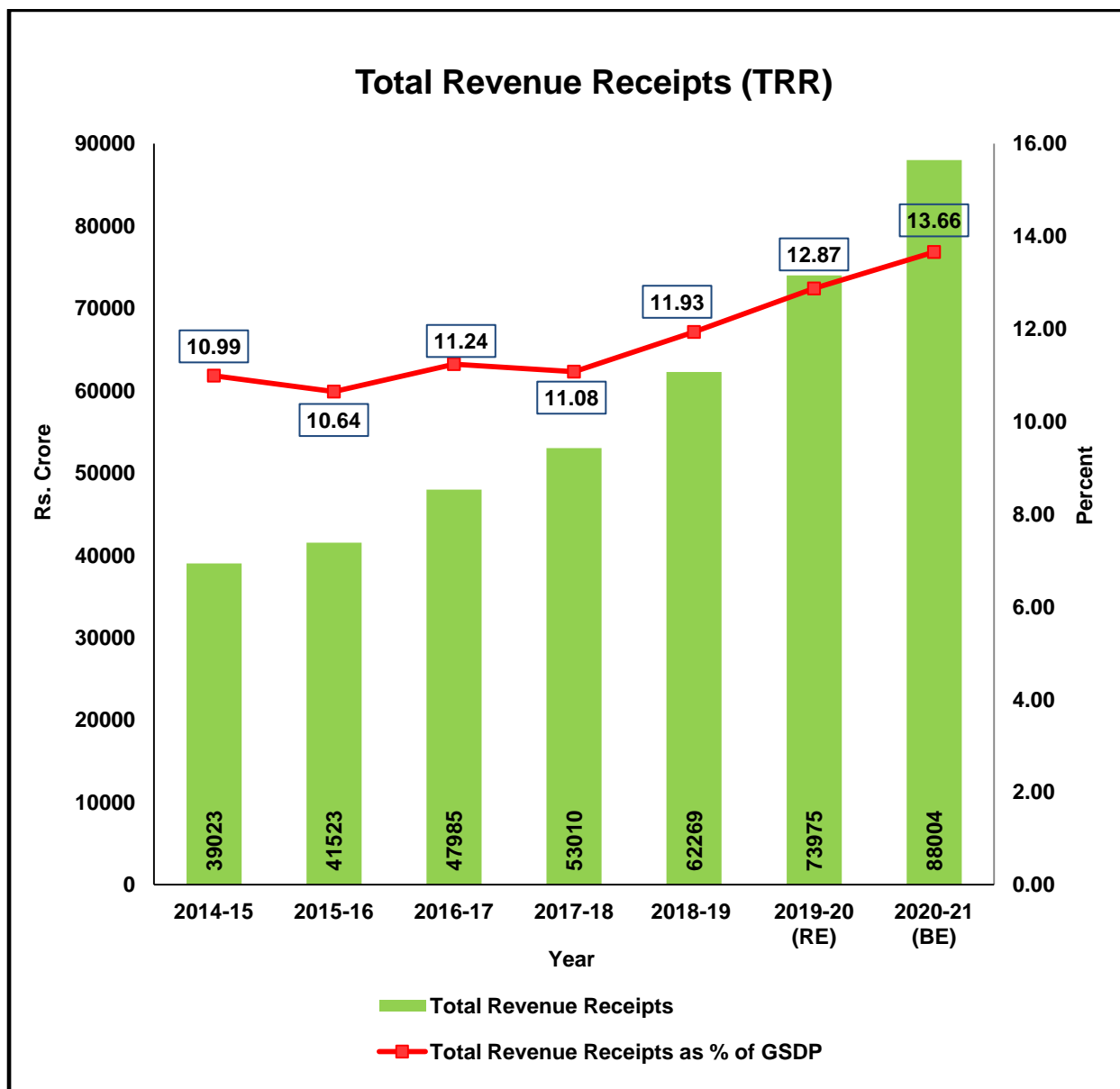

Receipt Trends ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

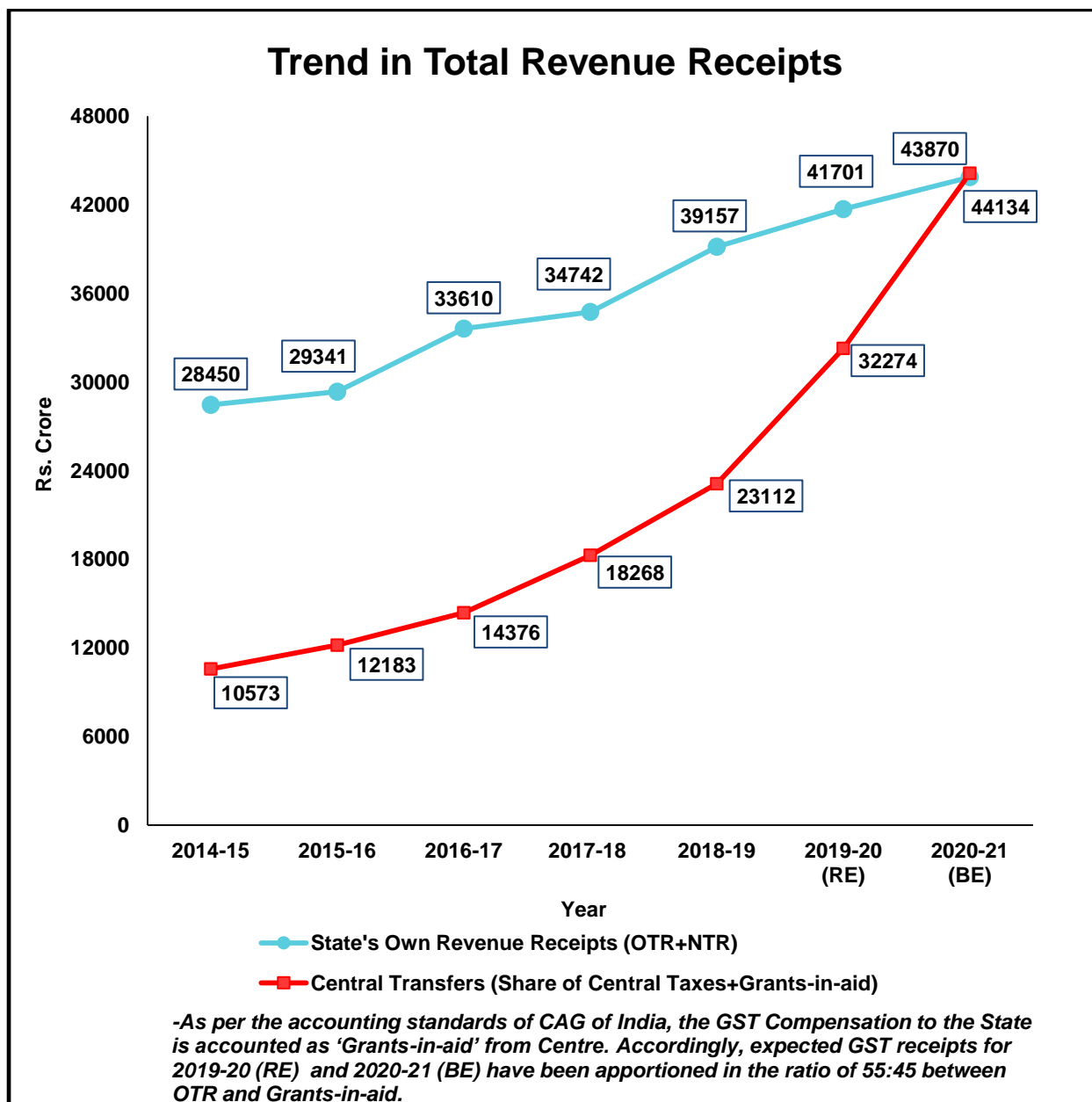
Source: Finance Accounts; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

Receipt Trends ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

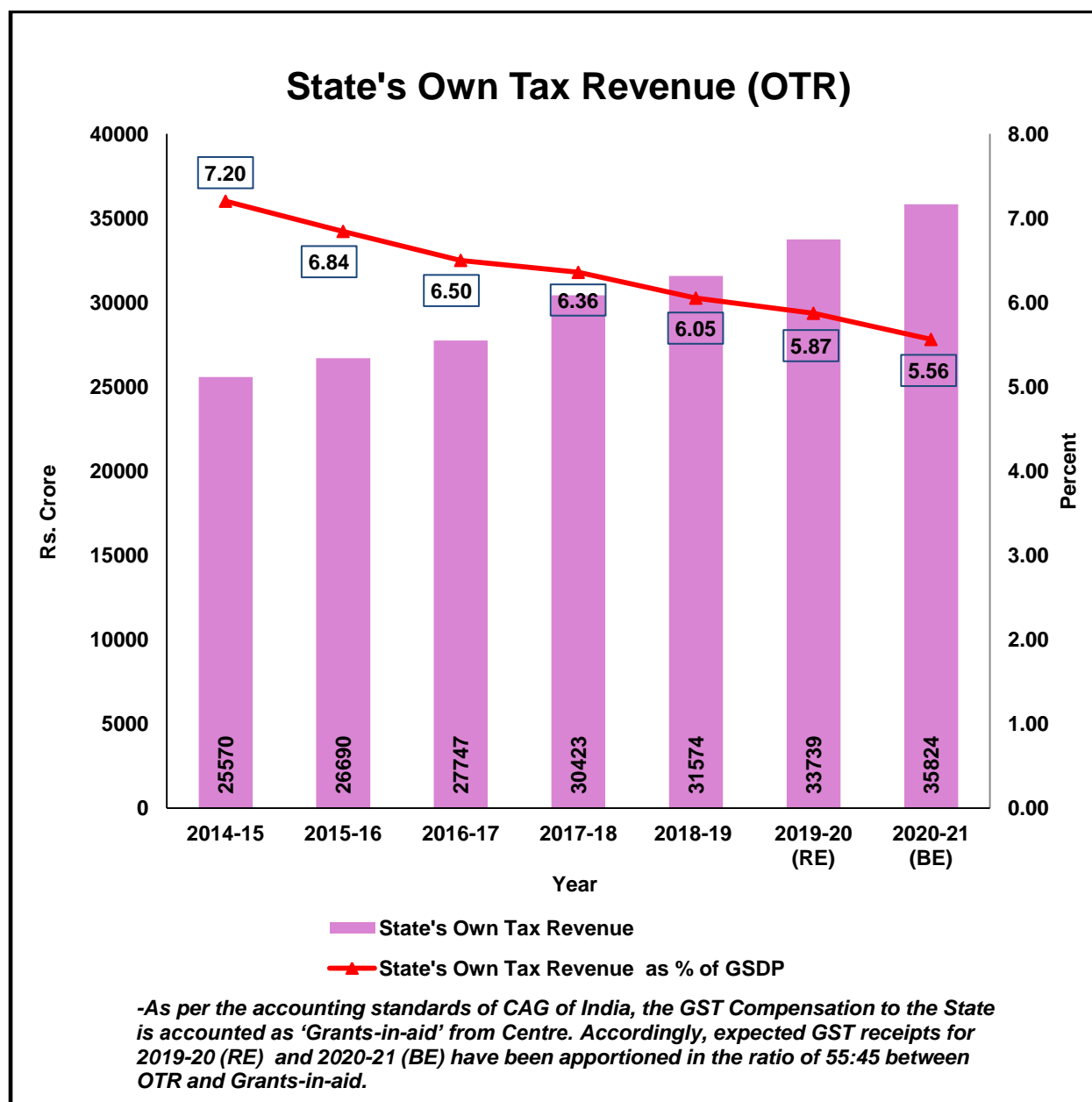
Source: Finance Accounts; ESO Punjab; 14th FC Formula; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

Receipt Trends ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

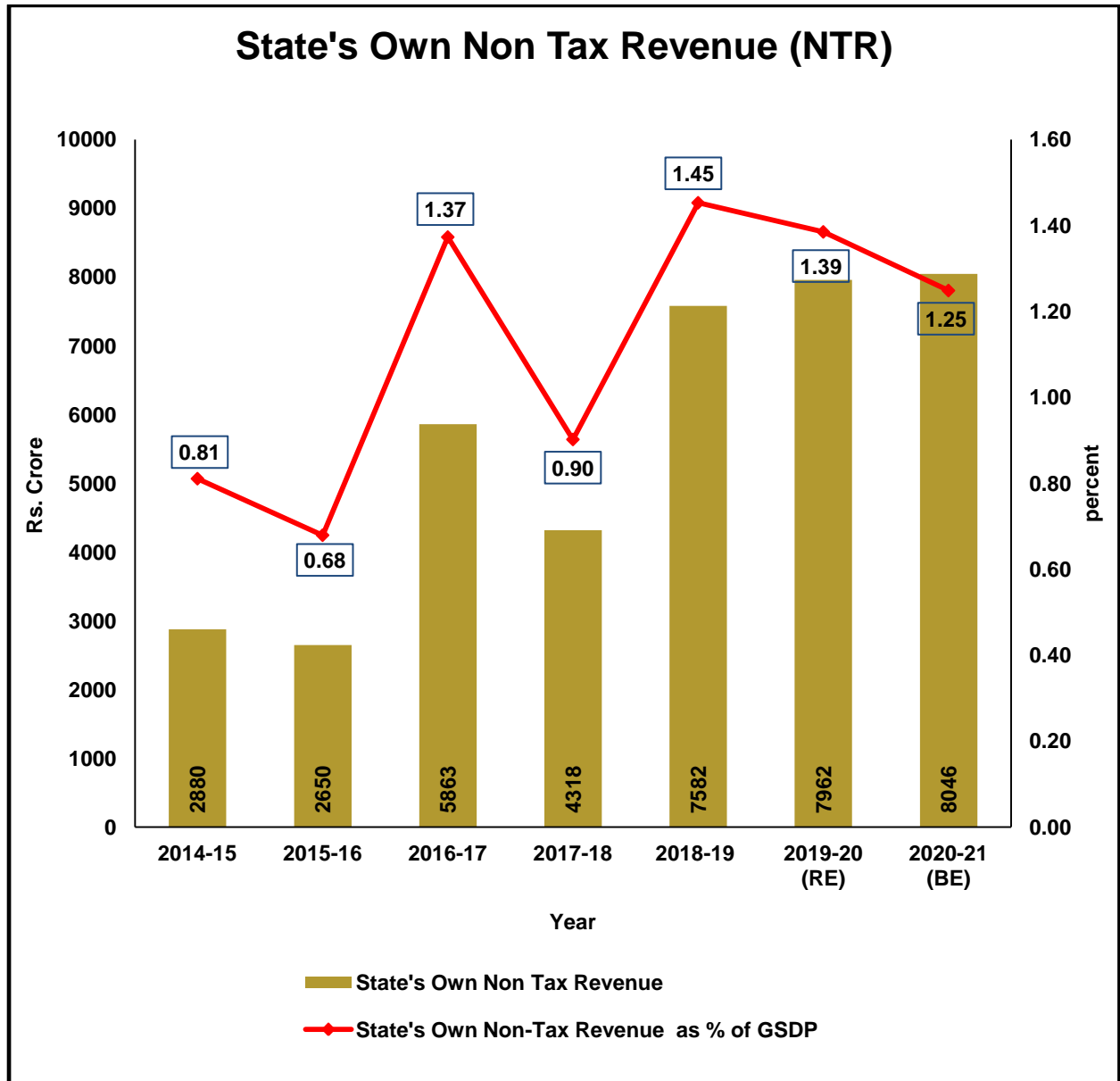
Source: Finance Accounts; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

Receipt Trends ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

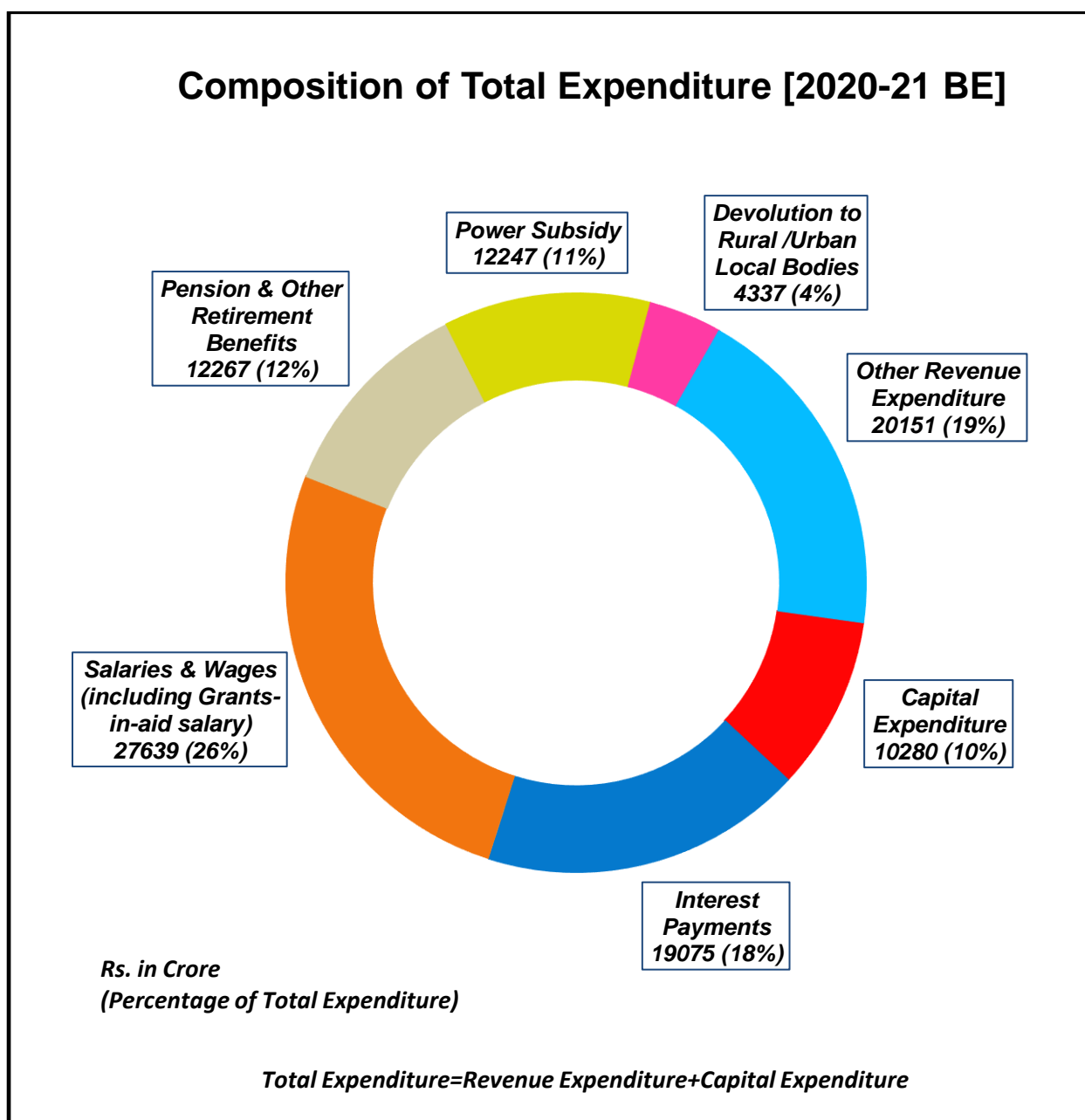
Source: Finance Accounts; ESO Punjab; 14th FC Formula; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

Receipt Trends ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

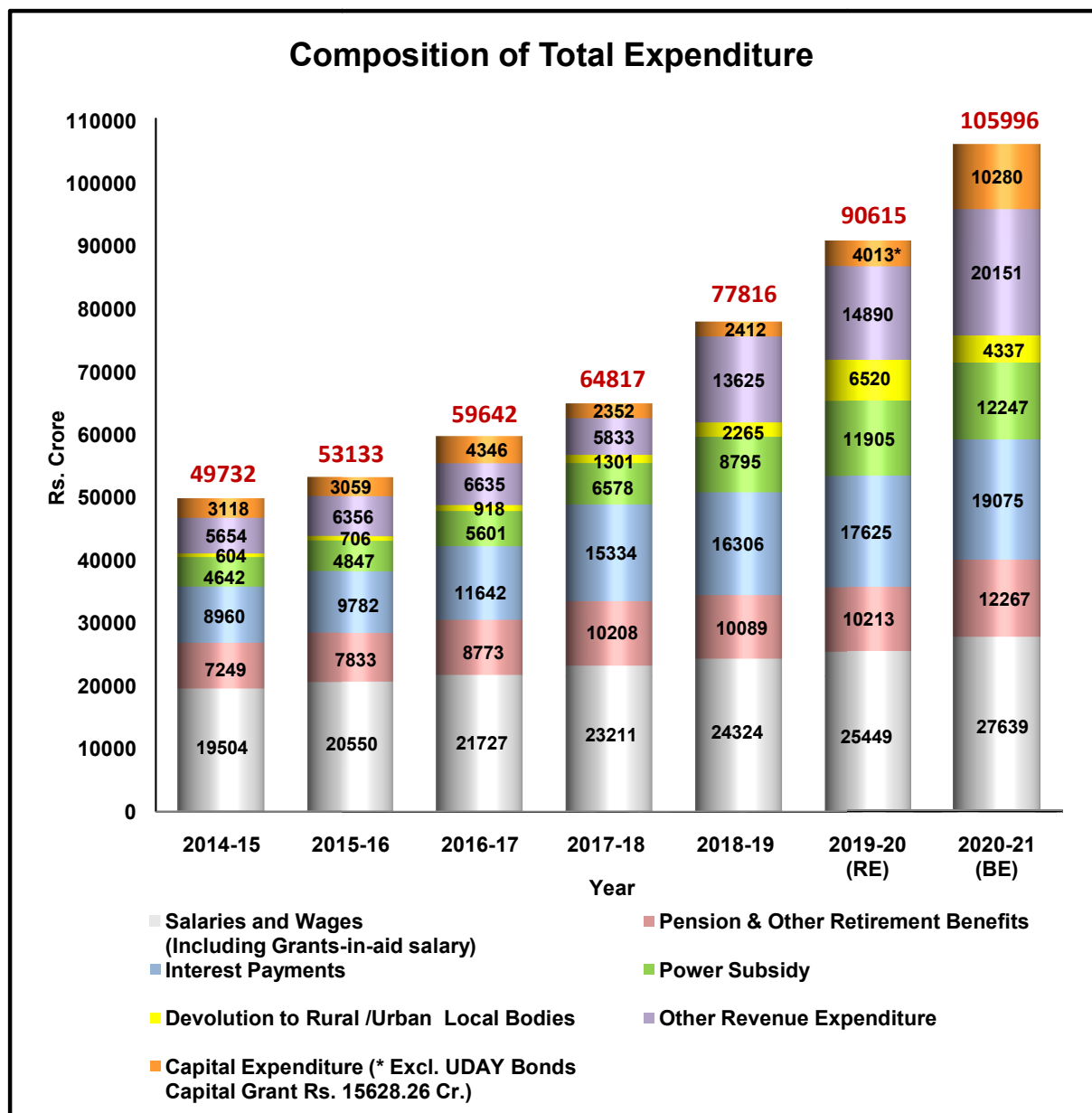
Source: Finance Accounts; ESO Punjab; 14th FC Formula; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

Expenditure Trends ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

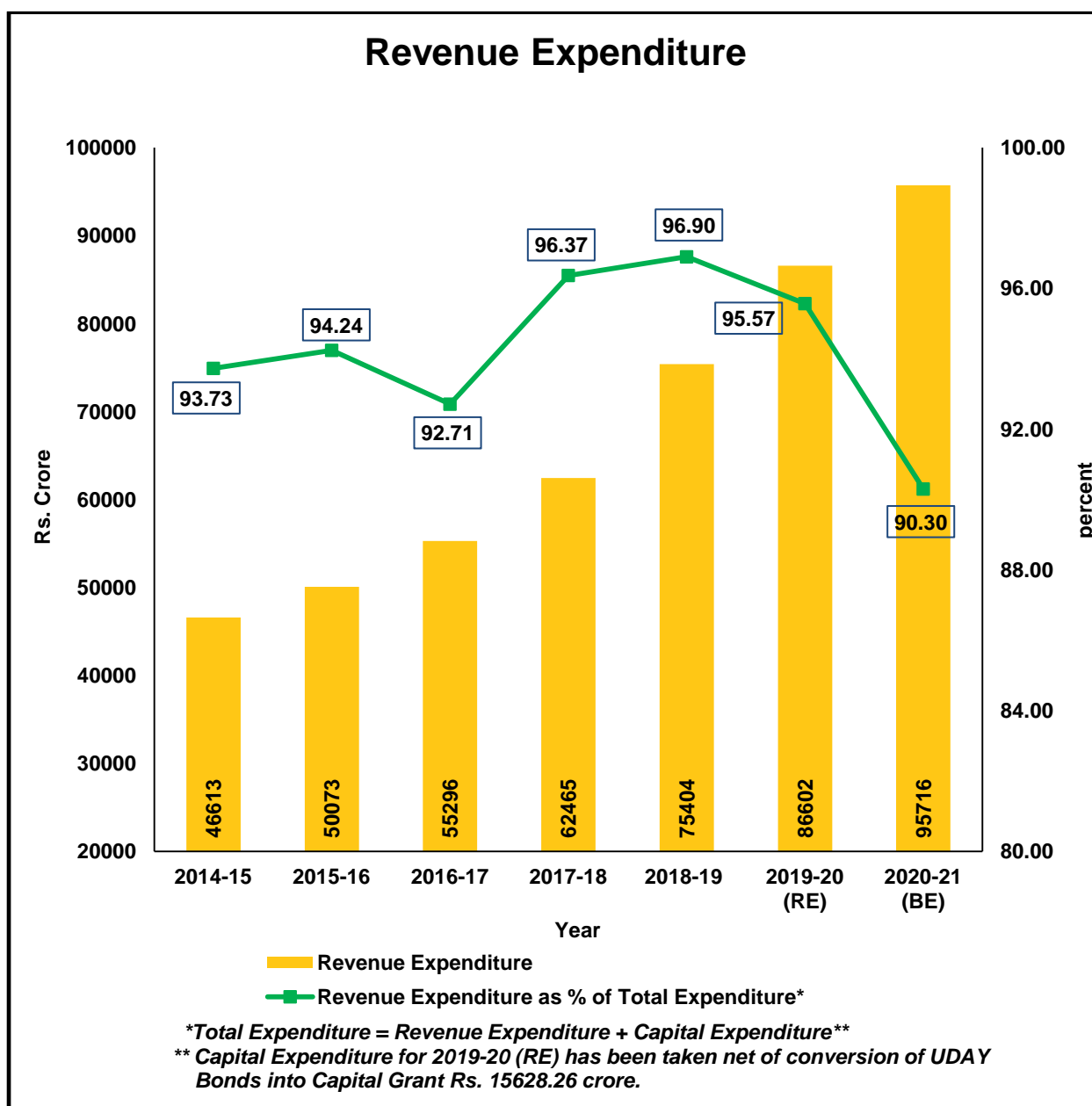
Source: Finance Accounts.

Expenditure Trends ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Source: Finance Accounts; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

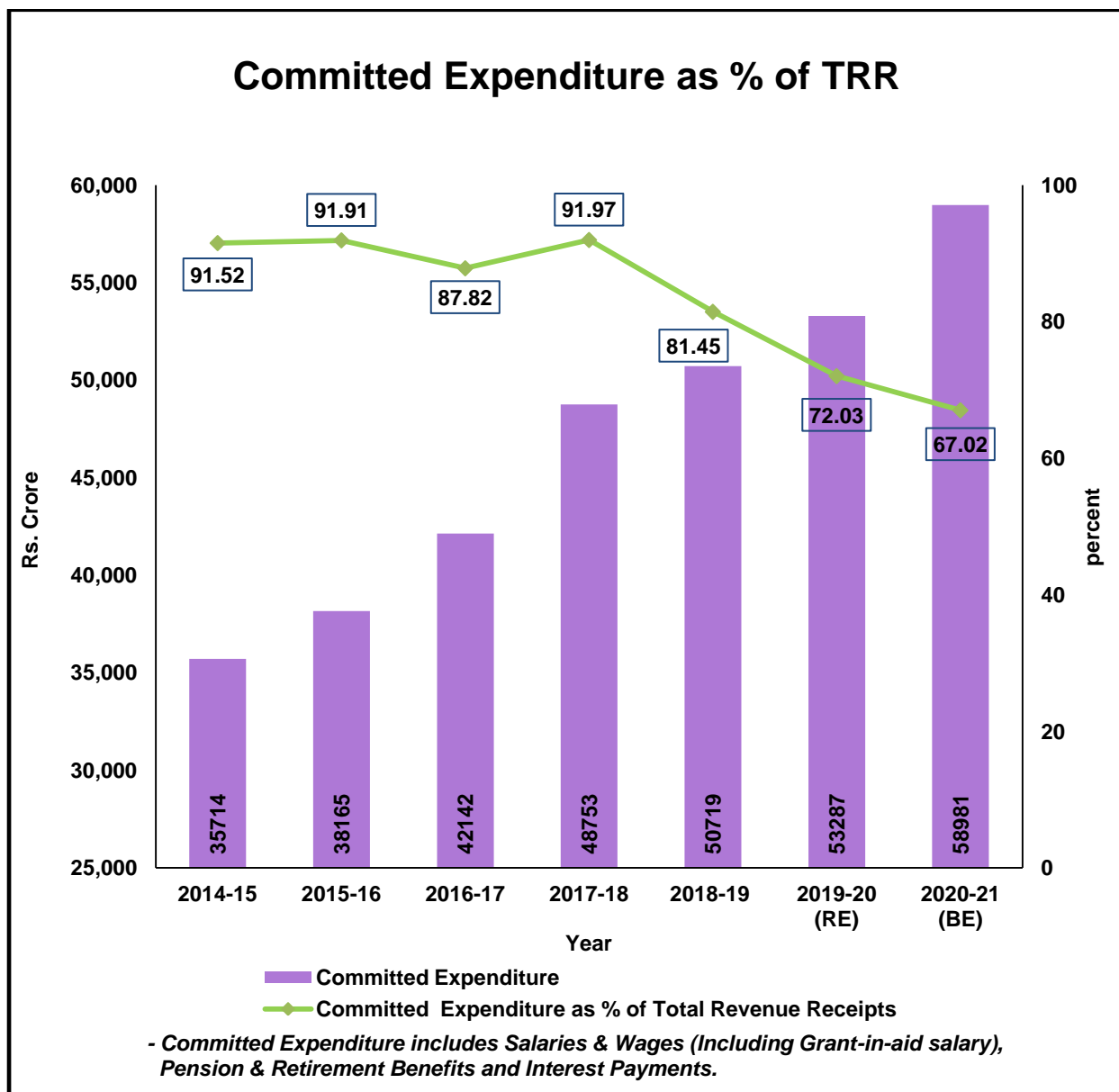
Expenditure Trends ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Source: Finance Accounts; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

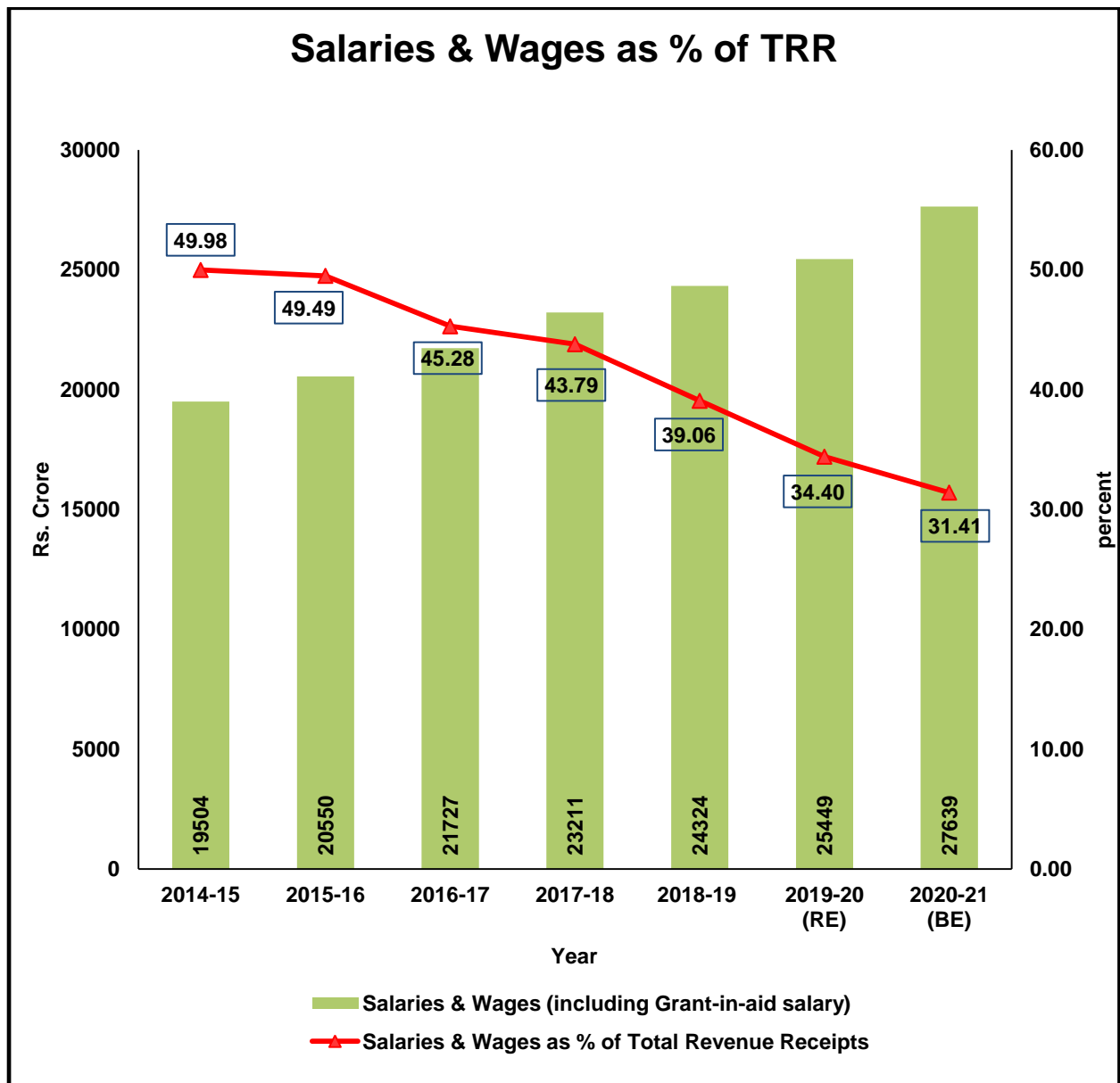

Expenditure Trends ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

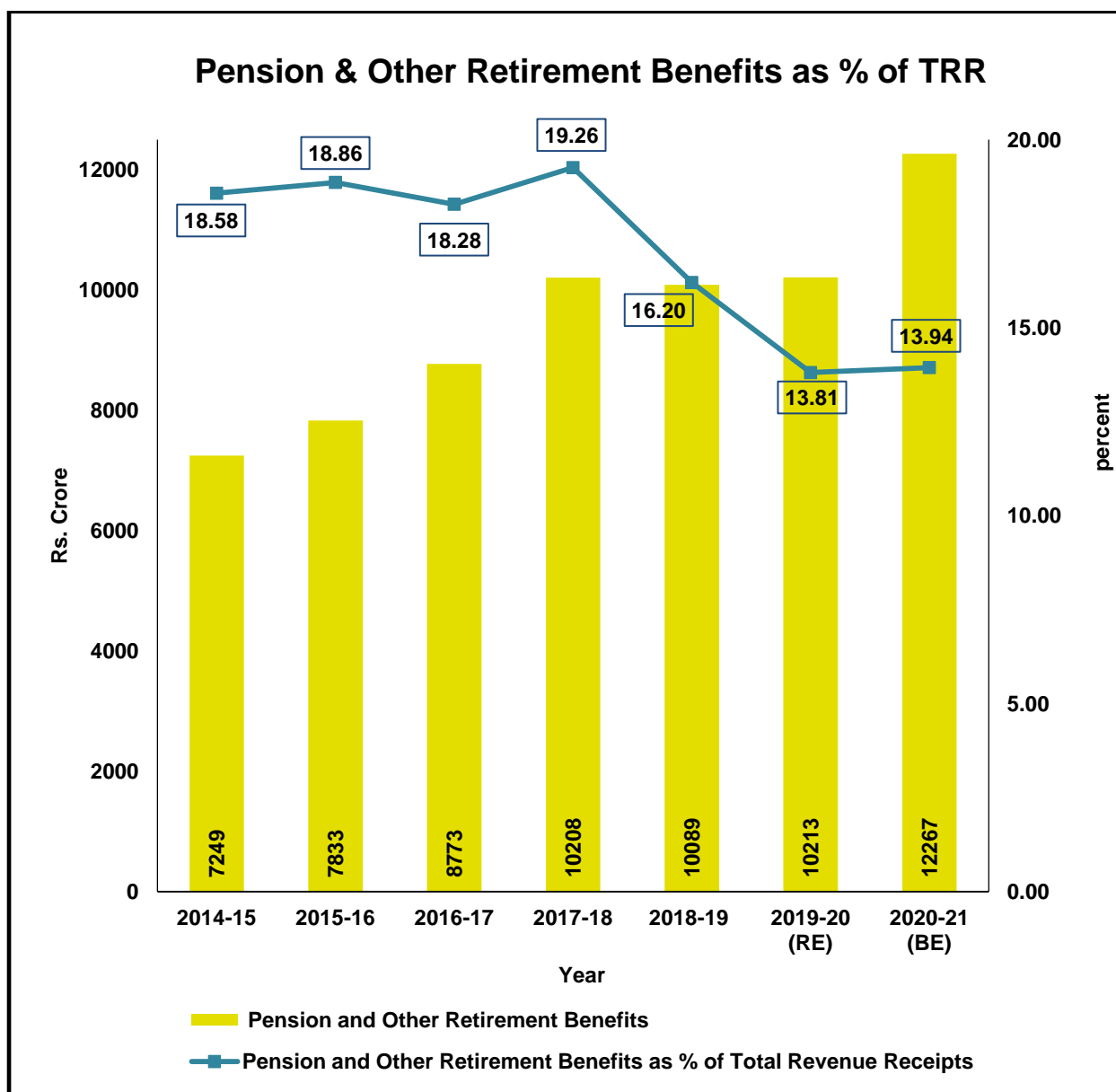
Source: Finance Accounts; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

Expenditure Trends ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

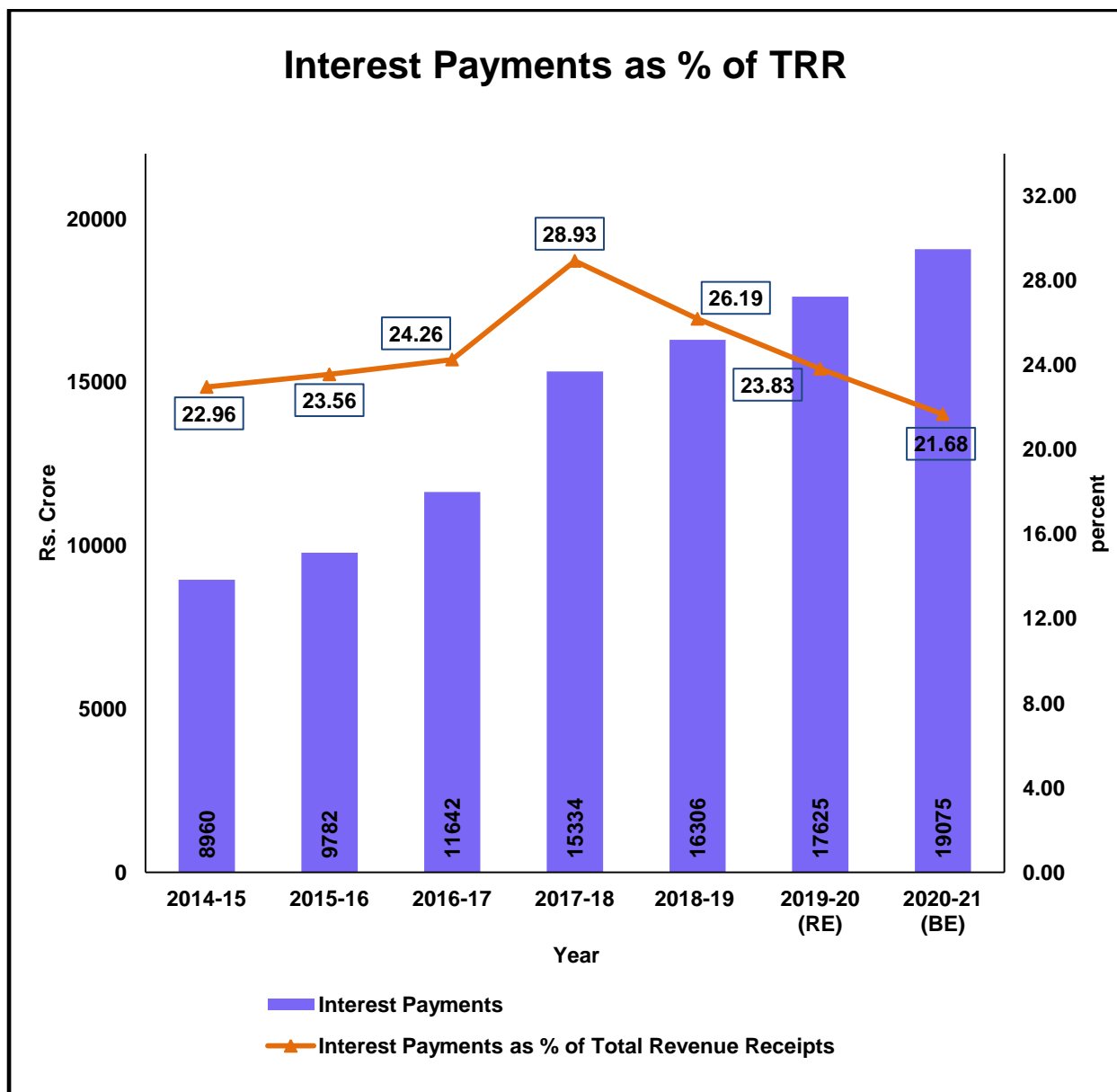
Source: Finance Accounts; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

Expenditure Trends ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

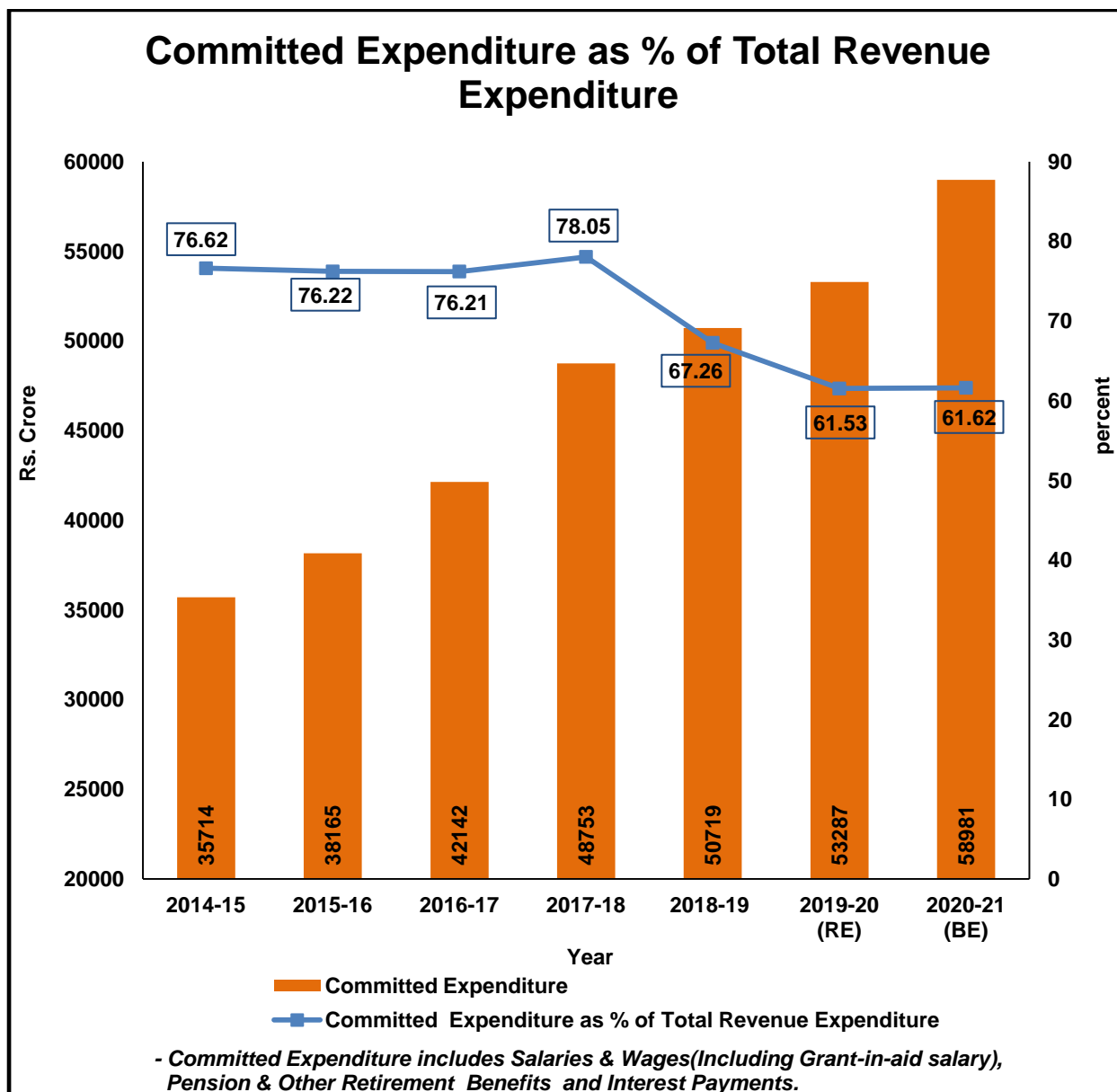
Source: Finance Accounts; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

Expenditure Trends ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

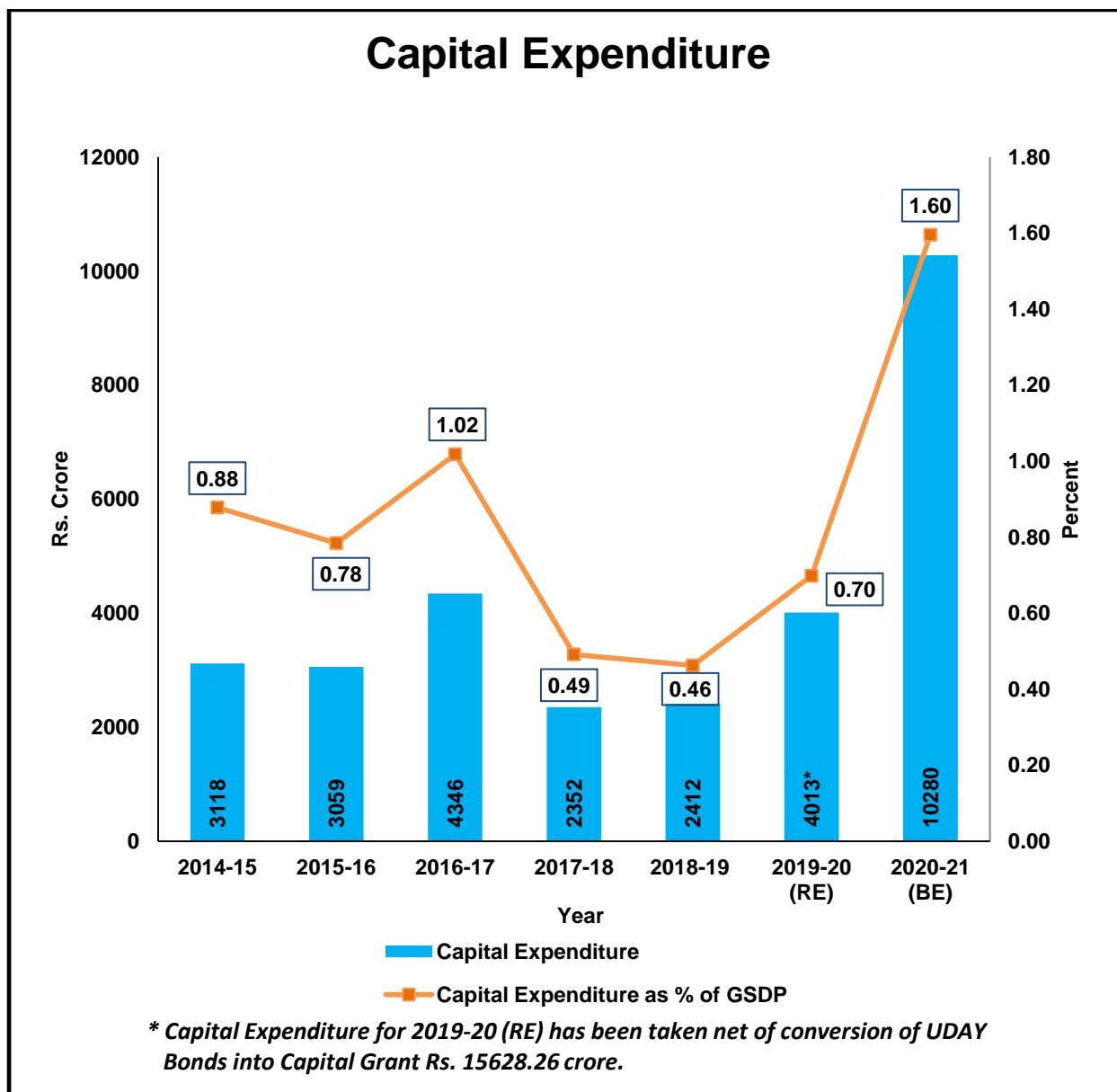
Source: Finance Accounts; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

Expenditure Trends ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

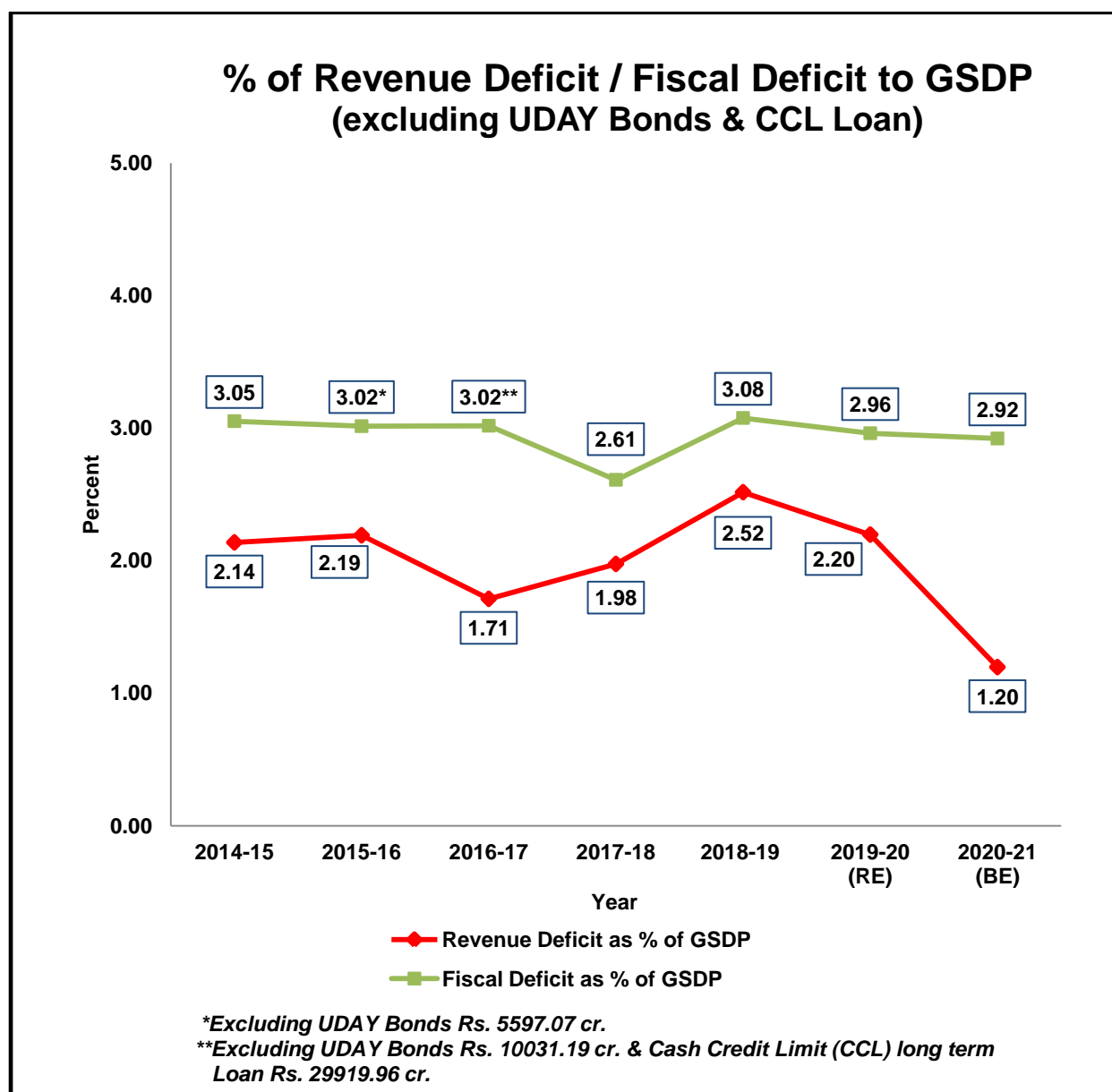
Source: Finance Accounts; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

Expenditure Trends ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

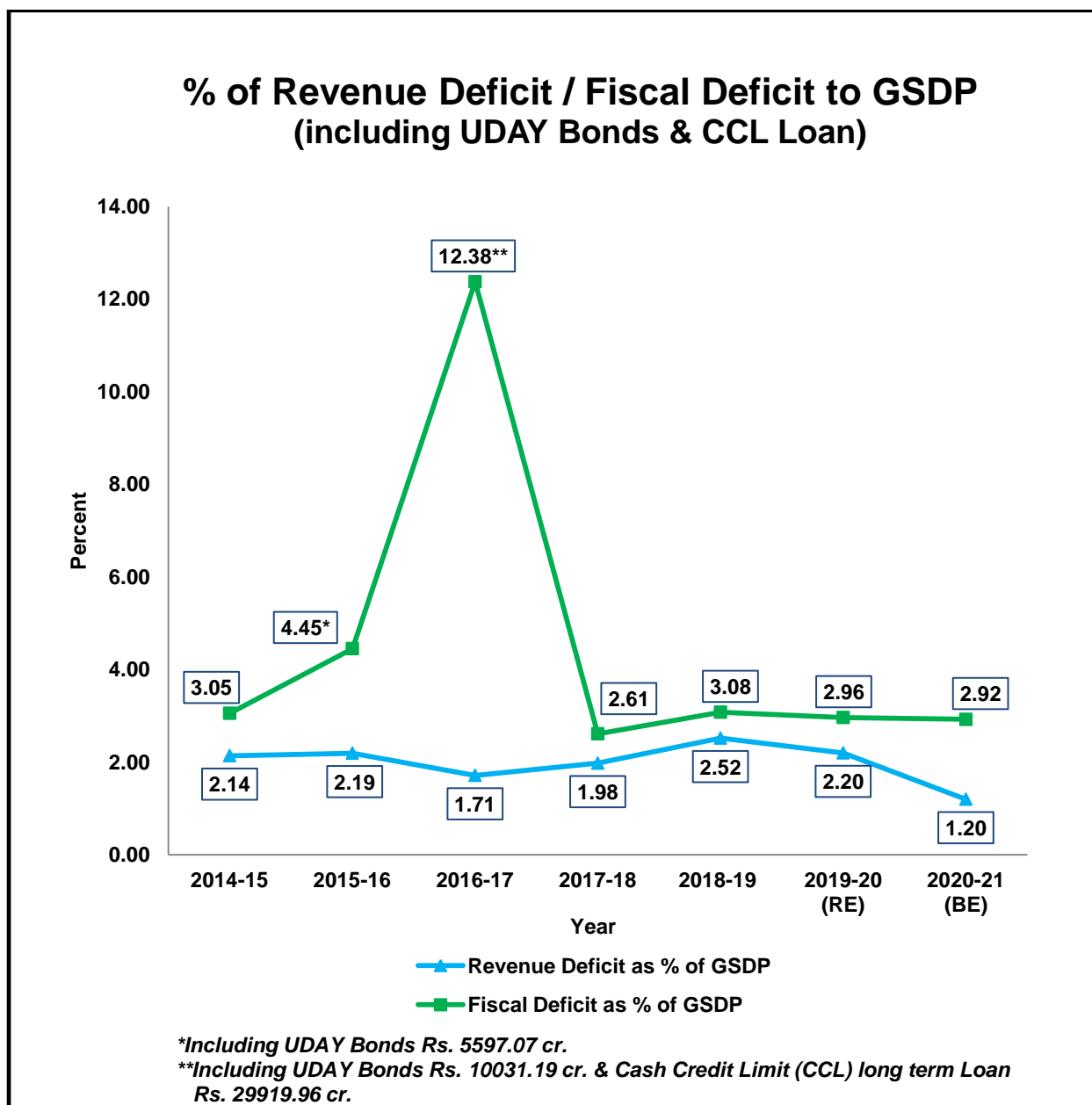
Source: Finance Accounts; ESO Punjab; 14th FC Formula; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

Deficit Trends ਬਜਟ ਘਾਟਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Source: Finance Accounts, ESO Punjab, 14th FC Formula; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

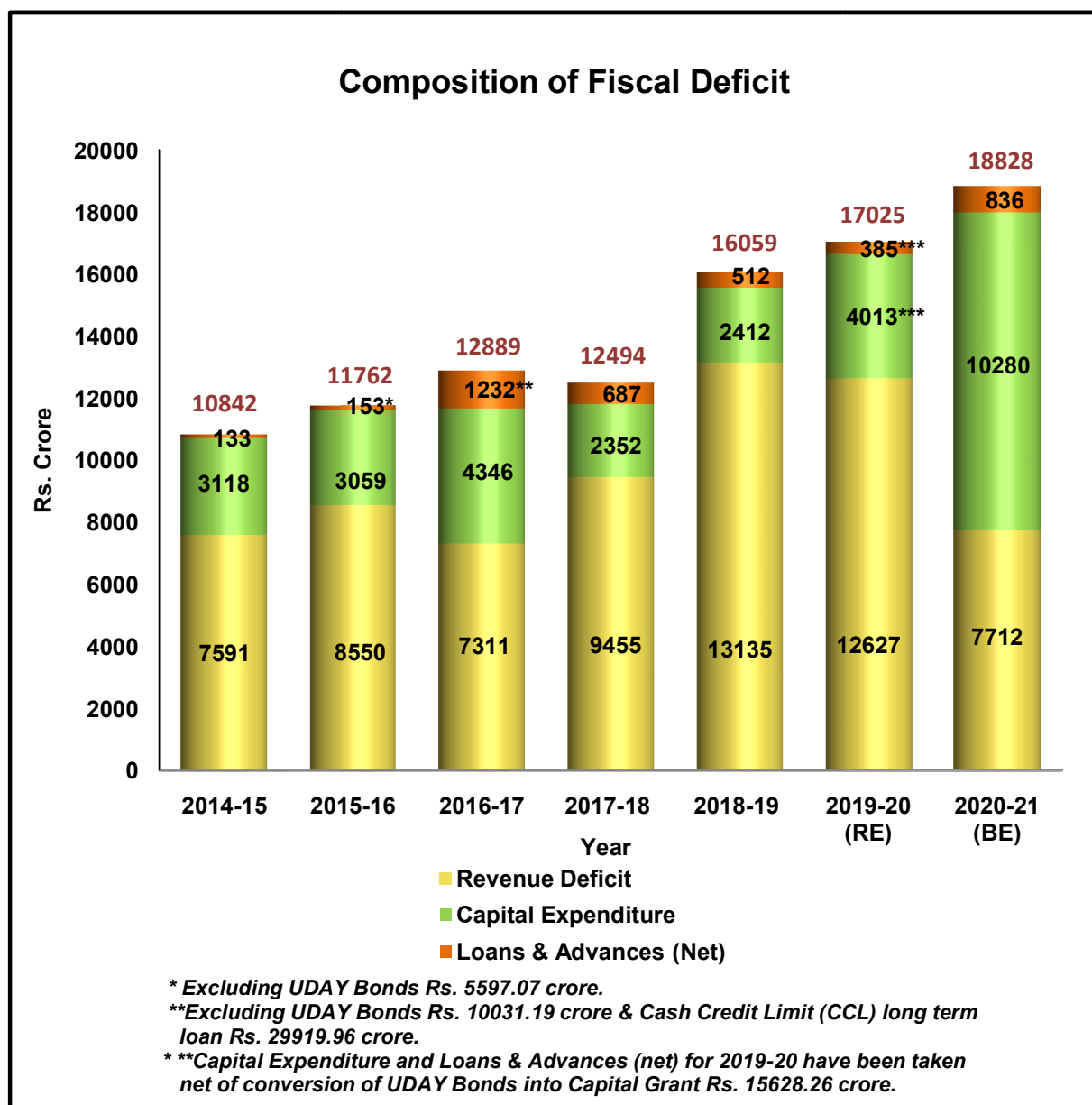
Deficit Trends ਬਜਟ ਘਾਟਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Source: Finance Accounts, ESO Punjab, 14th FC Formula; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

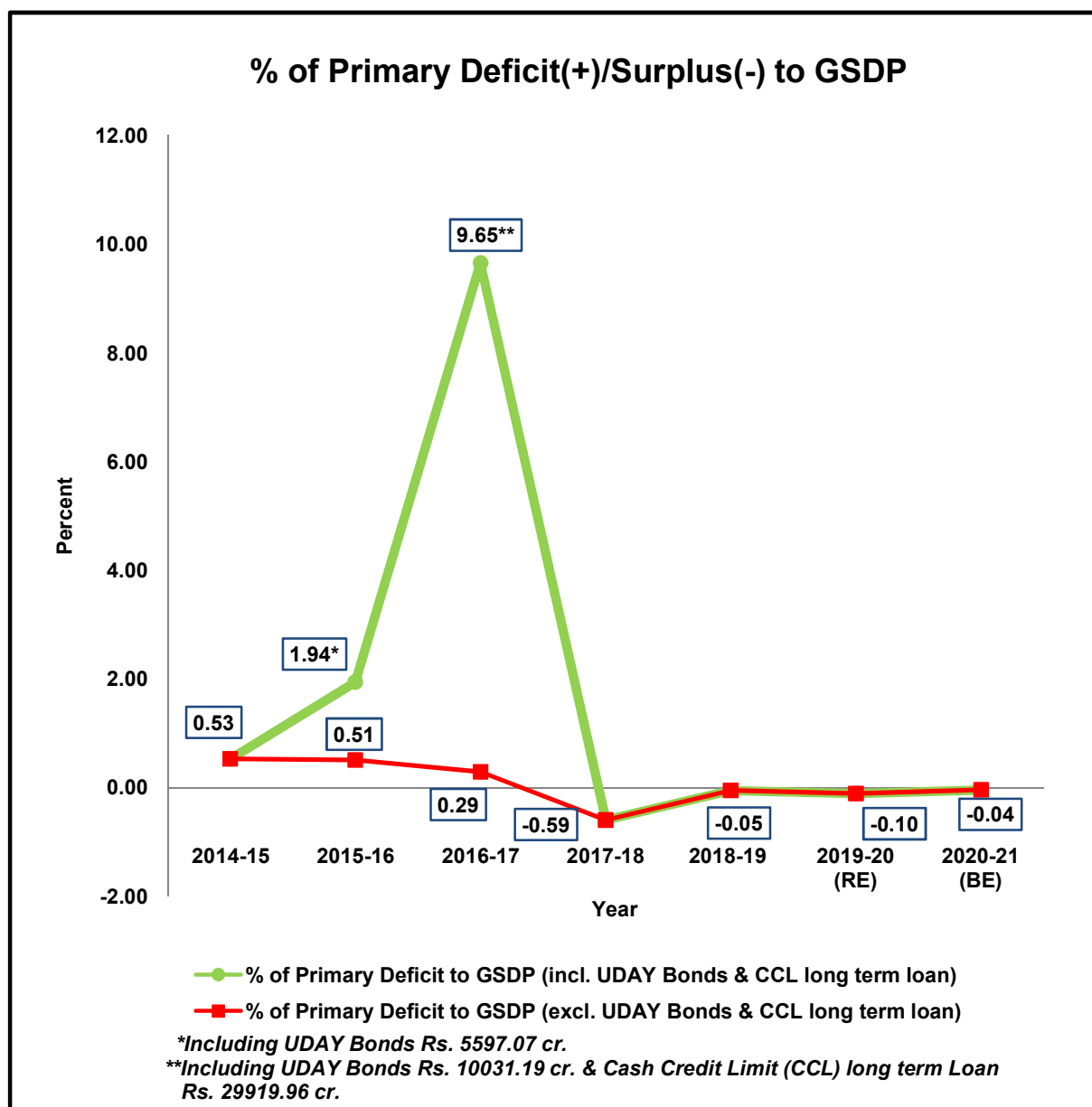

Deficit Trends ਬਜਟ ਘਾਟਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

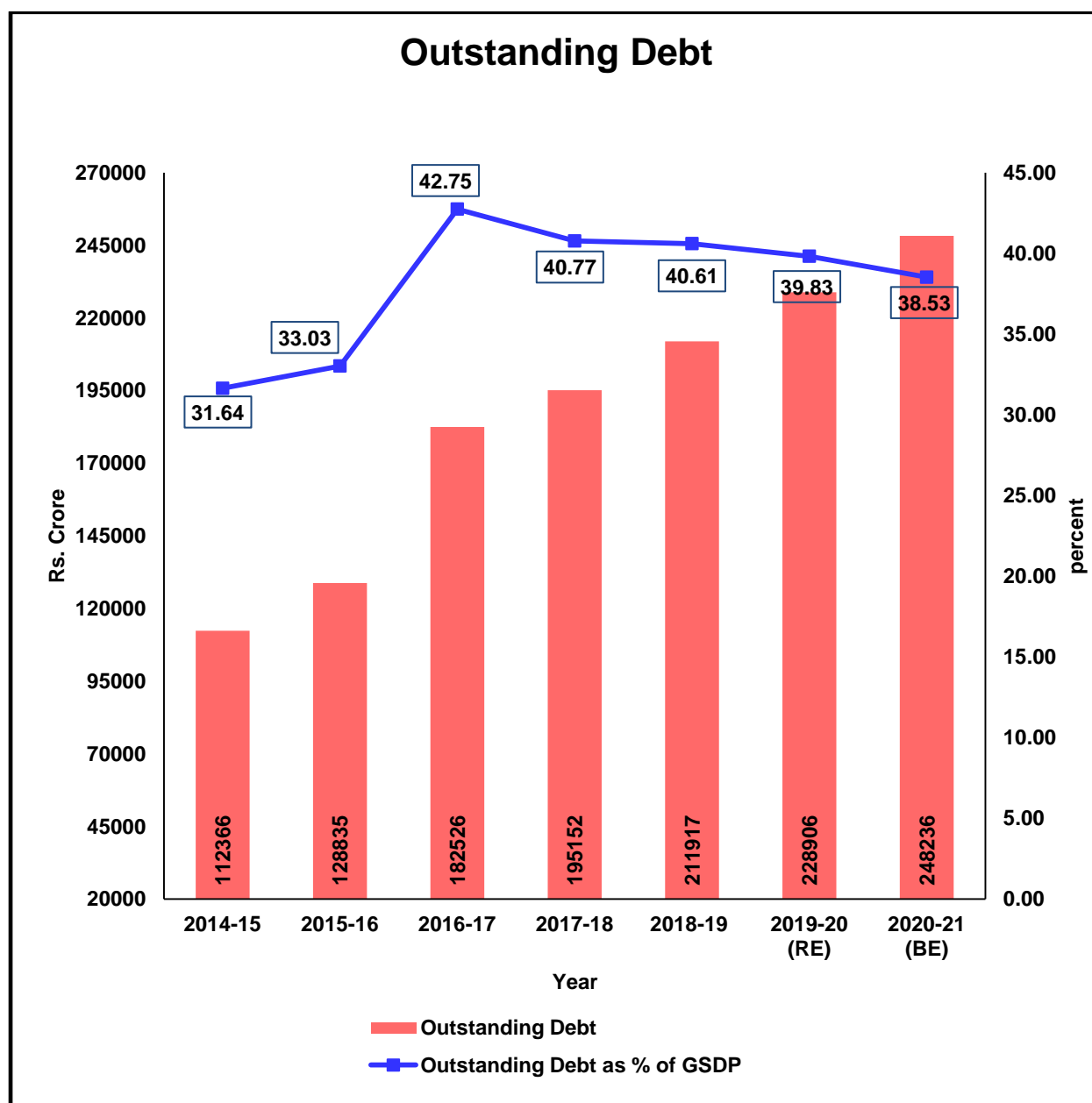
Source: Finance Accounts; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

Deficit Trends ਬਜਟ ਘਾਟਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Source: Finance Accounts; ESO Punjab; 14th FC Formula; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

Debt Trends ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

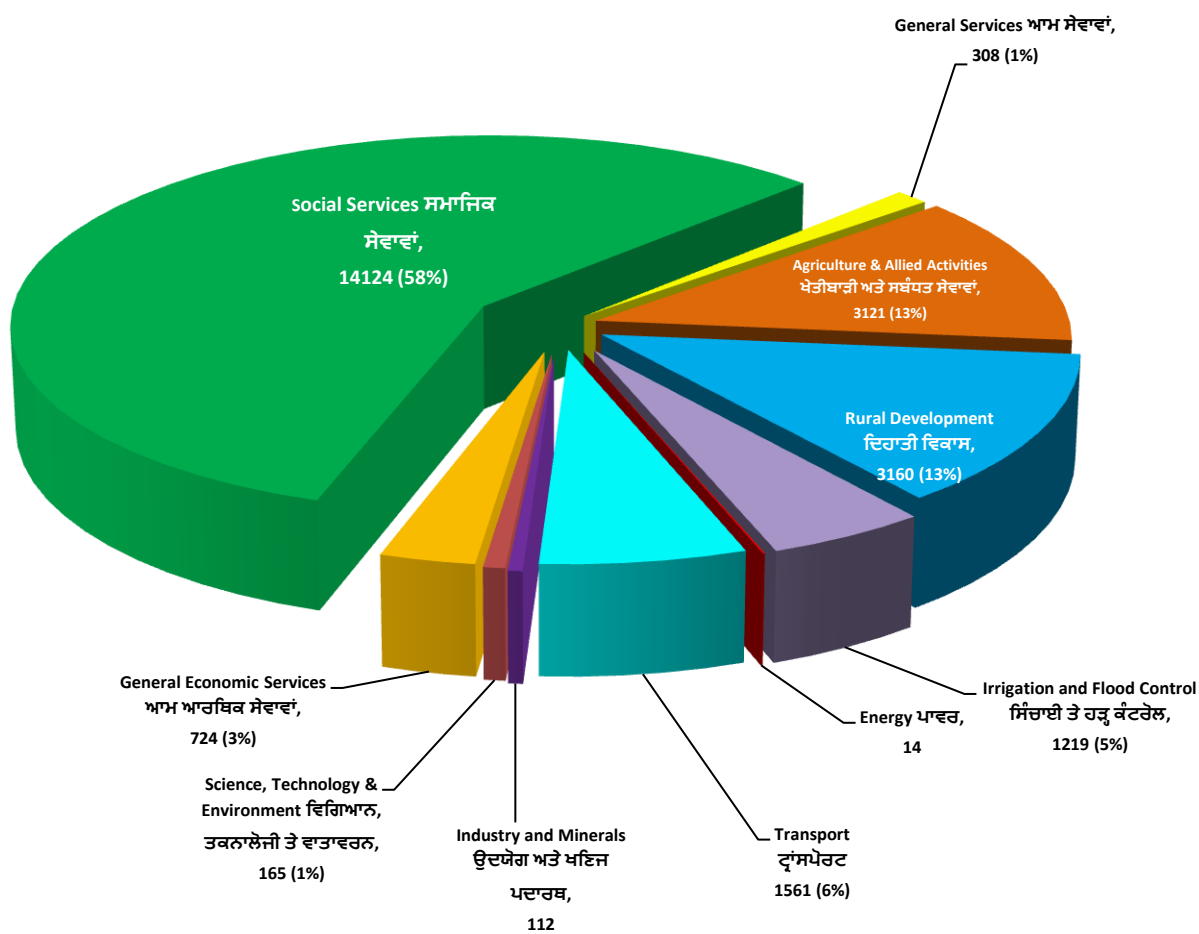
Source: Finance Accounts; ESO Punjab; 14th FC Formula; Estimates for FY 2019-20 & 2020-21.

ਸਕੀਮਾਂ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵੇਰਵਾ Schemes/Projects Outlay

ਕਰੋੜ ₹- ₹ in crore

ਕ੍ਰਮ ਨੰ: Sr. No.	ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੱਦ	Head of Development	ਅਸਲ Actual 2018-19 (A/C)	Percentage to Total	ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ Approved Outlay 2019-2020 (B.E.)	ਸੋਧੇ ਅਨੁਮਾਣ Revised Outlay 2019-2020 (R.E.)	ਜੋੜ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ Percentage to Total	ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਲਾਗਤ Approved Outlay 2020- 2021(B.E.)	ਜੋੜ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ Percentage to Total
1	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸੇਵਾਵਾਂ	Agriculture & Allied Activities	5066.55	36.84	4130.40	2717.40	17.45	3121.28	12.73
2	ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ	Rural Development	405.78	2.95	1527.69	538.42	3.46	3160.31	12.89
3	ਸਿੰਚਾਈ ਤੇ ਹੱਡ ਕੰਟਰੋਲ	Irrigation and Flood Control	264.33	1.92	923.67	683.56	4.39	1219.27	4.97
4	ਪਾਵਰ	Energy	0.15	0.00	111.05	1.70	0.01	14.48	0.06
5	ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ	Industry and Minerals	31.00	0.23	134.04	111.47	0.72	112.04	0.46
6	ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ	Transport	642.33	4.67	1210.44	759.68	4.88	1560.56	6.37
7	ਵਿਗਿਆਨ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ	Science, Technology & Environment	50.15	0.36	104.66	133.62	0.86	165.21	0.67
8	ਆਮ ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ	General Economic Services	169.36	1.23	680.30	338.56	2.17	724.38	2.96
9	ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ	Social Services	7007.38	50.95	12095.05	10066.45	64.65	14124.28	57.63
10	ਆਮ ਸੇਵਾਵਾਂ	General Services	115.16	0.84	209.89	220.50	1.42	307.96	1.26
Total (1 to 10)			13752.19	100.00	21127.20	15571.37	100.00	24509.77	100.00

ਸੈਕਟਰਵਾਰ ਯੋਜਨਾ ਉਪਬੰਧ Sectoral Plan Allocations

Rs. in Crore
(Percentage of Total Sectoral Plan Allocations)

ਮੁੱਖ ਨਵੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ 2020-21

Major New Initiatives 2020-21

ਮੱਦ	Item	ਰਕਮ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ/ Rs.in crore
ਕਿਸਾਨ	FARMERS	
ਕਰਜਾ ਰਾਹਤ ਦਾ ਅਗਲਾ ਪੜਾਅ	Next Phase of Debt Relief	2000
ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ (ਆਰ ਕੇ ਵੀ ਵਾਈ)	Rashtriya Krishi Vikas Yojna (RKVY)	200
ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸਿੰਚਾਈ ਯੋਜਨਾ (ਪੀ ਐਮ ਕੇ ਐਸ ਵਾਈ)	Pradhan Mantri Krishi Sinchayi Yojana (PMKSY)	141
ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਬਲਾਚੌਰ (ਐਸ ਬੀ ਐਸ ਨਗਰ) ਵਿਖੇ 2 ਨਵੇਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	Set up two new Agricultural colleges at Gurdaspur and Balachaur (SBS Nagar)	14
ਪਾਣੀ ਬਚਾਓ ਪੈਸਾ ਕਮਾਓ ਸਕੀਮ	Paani Bachao Paise Kamao Scheme.	40
ਜਮੀਨੀ ਪਾਇਪ ਲਾਇਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਡੈਮੋਫਾਰਮ	Demofarms under ground pipe lines	100
ਅਗਲੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ 12000 ਸੋਲਰ ਪੰਪ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ	12000 Solar Pump will be installed in the next 3 years.	
ਕਪੂਰਥਲਾ ਅਧੀਨ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੋਲਰ ਪੰਪਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਕਰਕੇ 11 ਕਿਲੋਵਾਟ ਨੱਥੂ ਚਾਹਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਫੀਡਰ ਦੇ ਸੋਲਰਾਈਜੇਸ਼ਨ	Solarization of 11 KV Nathu Chahal agriculture feeder under sub-division Kala Sanghia, Kapurthala by installing individual solar pumps	
ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ	Diversification of Agriculture	200
ਮੋਹਾਲੀ (ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ) ਵਿਖੇ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਮਾਰਕੇਟਿੰਗ ਇਨੋਵੇਸ਼ਨ ਰਿਸਰਚ ਐਂਡ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਟ ਸੈਂਟਰ	Setting up of Agricultural Marketing Innovation Research and Intelligence Centre (AMIRIC) at Mohali (SAS Nagar)	10
ਬਾਗਬਾਨੀ	HORTICULTURE	
ਫੂਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ (ਝੋਨੇ ਅਤੇ ਪੀਣਯੋਗ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ	Higher incentives to the food processing industry (other than paddy and beverages)	
ਸਹਿਕਾਰਤਾ	COOPERATION	
ਗੰਨਾ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	Support to Cane Growers	100
ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਬਟਾਲਾ ਦੀਆਂ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ	Modernization of Gurdaspur and Batala sugar-mills	50

ਮੱਦ	Item	ਰਕਮ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ/ Rs.in crore
ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ	ANIMAL HUSBANDRY	
ਪੰਜਾਬ ਵੈਟਰਨਰੀ ਵੈਕਸੀਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ	Upgradation of Punjab Veterinary Vaccine Institute, Ludhiana	32
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸੱਪਾਂਵਾਲੀ ਵਿਖੇ ਵੈਟਰਨਰੀ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ	Veterinary College and Regional Research Centre at village Sappanvali, district Fazilka	10
ਪਸ਼ੂ ਛੱਪੜਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਰਾਜ ਵਿਆਪੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀਕਰਨ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂ ਪ੍ਰਬੰਧ	Stray Cattle Management State-wide strengthening of the cattle pound's infrastructure	25
ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ	SPORTS AND YOUTH SERVICES	
ਖੇਡ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ : ਮੌਜੂਦਾ ਖੇਡ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ/ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	Sports Infrastructure: upgrade/strengthen the existing Sports Infrastructure	35
ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਉਤਪੱਤੀ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ	EMPLOYMENT GENERATION & TRAINING	
800 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਕੈਂਪਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਤੇ 1,50,000 ਹੋਰ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਤੇ 69,600 ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਰੀਅਰ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਸਹਾਇਤਾ	Organize over 800 placement camps and help 1,50,000 applicants in gaining employment and provide assistance to 69,600 unemployed applicants	
ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸ ਪ੍ਰੈਪਰੇਟਰੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	Establishment of Armed Force Preparatory Institute at Hoshiarpur	11
ਉਦਯੋਗ	INDUSTRIES	
ਲੁਧਿਆਣਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਾਰਕ ਵਿਖੇ ਕਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਉੱਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ	Ludhiana industrial park with special emphasis on textile industry	
ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਗਰੀਨ ਇੰਡਸਟਰੀ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਾਰਕ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ	An industrial park with special emphasis on green industry will be developed in Bathinda	
ਫ਼ਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਜ਼ੀਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ 125 ਏਕੜ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਇਕਾਇਆ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗ ਪਾਰਕ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ	An industrial park with special emphasis on pharmaceutical units shall be developed in an area of 125 acres: Wazirabad, District Fatehgarh Sahib	
ਉਦਯੋਗਿਕ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਤੌਰਕੀ: ਪਠਾਨਕੋਟ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਨਵਾਂ) ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਚਨਾਲੋ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਐਸ ਬੀ ਐਸ ਨਗਰ, ਬਟਾਲਾ, ਕੋਟਕਪੂਰਾ, ਨਾਭਾ	Upgradation of the Infrastructure of Industrial Focal Points: Pathankot, Amritsar (New), Goindwal Sahib and Chanalon, Hoshiarpur, SBS Nagar,	131

ਮੱਦ	Item	ਰਕਮ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ/ Rs.in crore
(ਪੁਰਾਣਾ) ਸੰਗਰੂਰ, ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਡੇਰਾਬੱਸੀ	Batala, Kotkapura, Nabha (Old), Moga, Sangrur, Khanna & Derabassi	
ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ	TOURISM AND CULTURAL AFFAIRS	
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ 400 ਸਾਲਾ ਜਨਮ ਸਤਾਬਦੀ	400th Birth Anniversary of Sri Guru Teg Bahadur Ji	25
ਇੱਕ ਤੇਜ਼ਗਤੀ ਚੰਦਰਮਾਰਗੀ 54.50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬਾ ਸਮਰਪਿਤ “ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਮਾਰਗ”	A high speed 4-laned 54.50 km long, dedicated “Sri Guru Teg Bahadur Marg”	
ਸਵਦੇਸ਼ ਦਰਸ਼ਨ ਸਕੀਮ	Swadesh Darshan Scheme	100
ਪਟਿਆਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਸਤੀ ਸਟ੍ਰੀਟ	Heritage Street in Patiala	25
ਹਰੀਕੋ ਵੈਟਲੈਂਡ ਅਤੇ ਈਕੋ-ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	Establishment of a Harike Wetland and Eco- Tourism Development Authority	15
ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ, ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ	SOCIAL JUSTICE, EMPOWERMENT & MINORITIES	
ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ 50% ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ	For upgrading the villages with more than 50% SC population	10
ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ	SOCIAL SECURITY & WOMEN AND CHILD DEVELOPMENT	
ਬੁਢਾਪਾ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	Setting Up of Old Age Homes	5
ਅਪੰਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸਕੀਮ	A state-wide scheme for socio-economic security of persons with disabilities	
ਕਸਤੂਰਬਾ ਗਾਂਧੀ ਮਹਿਲਾ ਯੋਜਨਾ	Kasturba Gandhi Mahila Yojana	5
ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਮਹਿਲਾ ਯੋਜਨਾ	Mata Tripta Mahila Yojana	5
ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਬਜਟ	Gender Responsive Budgeting across all Departments	
ਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ	DEFENCE SERVICES	
ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਬਹਾਦਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਮਾਸਿਕ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ	Increased the monthly Financial Assistance paid to the widows and next of kin of posthumous Gallantry Awardees	

ਮੱਦ	Item	ਰਕਮ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ/ Rs.in crore
ਪੂਰਵ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ	Enhanced the monthly financial assistance to the Ex-servicemen of the Pre- Independence era and their widows	
ਕਿਰਤ ਭਲਾਈ	LABOUR WELFARE	
ਸਾਰੇ ਉਸਾਰੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ 3000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ 1500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ	An assured monthly financial assistance of Rs 3000 to all the construction workers in their old age as well as a monthly financial assistance of Rs 1500 to their spouses	
ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ	RURAL DEVELOPMENT & PANCHAYATS	
ਸਮਾਰਟ ਵਿਲੇਜ ਮੁਹਿੰਮ	Smart Village Campaign	600
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੱਲਾ ਦਾ ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ, ਪਹੁੰਚ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ	Beautification, approach roads, and surroundings of village Balla, district Jalandhar	5
ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ	Punjab Pendu Awaas Yojna	500
ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ	SCHOOL EDUCATION	
4150 ਵਾਧੂ ਕਲਾਸਰੂਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ	Construction of Additional 4,150 Classrooms	100
ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ	Repair and Maintenance of Schools	75
ਕਿਦਵਈ ਨਗਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ	Construction of New Government Senior Secondary School at Kidwai Nagar, Ludhiana	3
ਐਸ ਬੀ ਐਸ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ	Construction of a new block at Government Senior Secondary School in SBS Nagar	5
ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ	Smart Schools and Digital Education	100
ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਵੱਸਥਤਾ	Safety and Hygiene for Girls in Schools	13
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮੁਫਤ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸੁਵਿਧਾ	Free transportation facility for the students	10
ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਲ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ	Installation of Water Harvesting System in all the Government Senior Secondary Schools	25

ਮੱਦ	Item	ਰਕਮ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ/ Rs.in crore
ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਰੂਵੀਂ ਤੱਕ ਮੁਫ਼ਤ ਸਿੱਖਿਆ	Free Education upto 10+2 for all	
ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ	HIGHER EDUCATION	
ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ	Improvement of infrastructure in Historical Government Colleges	5
ਪੰਜ ਨਵੇਂ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ	Construction of five New Degree colleges	25
ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਹੋਸਟਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ	Construction of a new Girls Hostel	15
ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਸਟੇਟ ਲਾਅ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ	Sri Guru Teg Bahadur State Law University in TarnTaran	
19 ਸਰਕਾਰੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਇਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ	Upgradation of 19 Government ITIs and one Private ITI	35
ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 1 ਕੋਰਸ	One course especially for the disabled persons in ITIs	60
19 ਨਵੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	Establish 19 new Industrial Training Institutes (ITIs)	75
ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ	Upgradation of infrastructure of government polytechnics	41
ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਵਿੱਚ ਫਿਨਿਸ਼ਿੰਗ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ	Setting up of Finishing schools at one Government Polytechnic	
ਸਿਹਤ	HEALTH	
ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ ਯੂਜ਼	ICUs in all the district hospitals	15
ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਨਿੱਜੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਸੀ ਟੀ ਸਕੈਨ ਅਤੇ ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ ਮਸ਼ੀਨ ਵਰਗੀਆਂ ਡਾਇਗਨੋਸਟਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਐਮ ਆਰ ਆਈ ਅਤੇ ਕੈਥ ਲੈਬ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ	Setting up of diagnostic services such as CT Scan and Ultrasound Machine in all the District Hospitals and MRI and Cath Lab in some District Hospitals	
ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ	Upgradation, repair and maintenance of infrastructure related to health care facilities	50
6 ਨਵੇਂ ਐਮ ਸੀ ਐਚ ਵਿੰਗਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	Construction of 6 new MCH wings	38
ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਅਤੇ ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਦੋ 50 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਆਯੁਸ਼ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	Construction of two 50-bedded integrated AYUSH hospitals at Zirakpur and Moga	

ਮੱਦ	Item	ਰਕਮ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ/ Rs.in crore
ਸਰਕਾਰੀ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਹਸਪਤਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	Establishment of De-addiction centre at Government Ayurvedic Hospital, Amritsar	
ਥੈਲੇਸੀਮਿਆ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਥੈਰੇਪੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਡਲ ਗ੍ਰਾਮ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਹਸਪਤਾਲ	One Thalassemia centre Government Ayurvedic Hospital, Model Gram at Ludhiana	
ਕਪੂਰਥਲਾ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	Establishment of New Medical Colleges at Kapurthala and Hoshiarpur	10
ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਪੀ ਜੀ ਆਈ ਦਾ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਕੇਂਦਰ	Satellite Centre of PGI at Ferozepur	
ਪਟਿਆਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ	Upgradation of the existing Medical Colleges at Patiala, Amritsar and Faridkot	224
ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ	LOCAL GOVERNMENT	
ਸਵਛ ਭਾਰਤ ਮਿਸ਼ਨ: ਓ ਡੀ ਐਫ+ ਅਤੇ ਓ ਡੀ ਐਫ++ ਦਰਜਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕੂੜਾ ਮੁਕਤ ਬਣਾਉਣਾ	Swachh Bharat Mission: target is attainment of ODF+ and ODF++ status by all the ULBs and to make all cities of the State garbage free	103
ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਮਿਲੀਅਨ-ਪਲੱਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਹਵਾ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ	For meeting the challenges of bad ambient, air quality, ground water depletion and sanitation: grant to Million-plus population cities of Ludhiana and Amritsar	180
15ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਕੰਟੋਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਵੰਡ	Suitable allocation to the Cantonment Boards of Amritsar, Ferozepur and Jalandharas has been recommended by the 15th Finance Commission	
ਬੁੱਢਾ ਨਾਲਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਨਦੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਕਾਇਮਕਰਨ ਕਰਨਾ	Rejuvenation of Buddha Nallah, Ludhiana & Badi And Chotti Nadi, Patiala	60
ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੁਧਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	Punjab Urban Environment Improvement Programme	500
ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਟੀ.ਪੀਜ਼	STPs in small urban towns	100
ਮਕਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ	HOUSING AND URBAN DEVELOPMENT	
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ	Infrastructure development works in Urban areas to be undertaken by various Development authorities	877

ਮੱਦ	Item	ਰਕਮ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ/ Rs.in crore
ਬਿਜਲੀ	POWER	
ਰੋਪੜ, ਢਕਾਨਸੂ, ਰਾਜਪੁਰਾ, ਬਲਾਚੱਕ ਅਤੇ ਨਕੋਦਰ ਵਿਖੇ 400 ਕੇ ਵੀ ਕਾਰਜ	400 KV works at Ropar, Dhanansu, Rajpura, Balachak and Nakodar	
222.5 ਐਮ ਵੀ ਏ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ 46 ਨਵੀਆਂ 66 ਕੇ ਵੀ ਲਾਈਨਾਂ ਨਾਲ 13 ਨਵੇਂ ਉਪ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਮੂਲੀਅਤ	Addition of 13 New Substations with 222.5 MVA capacity and 46 new 66 KV lines	
30,000 ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ 47 ਕਸਬਿਆਂ ਦੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਬਿਊਸ਼ਨ ਨੈਟਵਰਕ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤੀਕਰਨ	Strengthen the distribution network of 47 towns having population 30,000 & above	252
ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ	CIVIL AVIATION	
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਦੋਹਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਤੇ ਏਅਰ ਕਾਰਗੋ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਗੀਆਂ	Air Cargo facilities will start at both International Airports of Chandigarh and Amritsar	
ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁੱਲ	ROADS AND BRIDGES	
ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁੱਲਾਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ	Upgradation, construction & repair of Roads & Bridges	380
ਬਿਆਸ ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ, ਬਟਾਲਾ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਤੱਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮਾਰਗ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ ਦਾ ਕਾਰਜ	Work for upgradation of Parkash Purb Marg from Beas to Baba Bakala, Batala and Dera Baba Nanak	
ਬਠਿੰਡਾ, ਪਠਾਨਕੋਟ ਅਤੇ ਅਹਿਮਦਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਆਰ ਓ ਈਜ਼/ਆਰ ਯੂ ਬੀਜ਼ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	Construction of ROBs/RUBs at Bathinda, Pathankot and Ahmedgarh	55
71 ਪੇਂਡੂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ 4 ਪੁਲਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ	Upgradation of 71 rural roads and 4 bridges	100
ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ-ਕਾਹਨੂਵਾਨ-ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਸੜਕ; ਫਿਲੌਰ-ਰਾਹੋਂ ਸੜਕ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਲਾਂਡਰਾਂ-ਚੁੰਨੀ-ਸਰਹਿੰਦ- ਪਟਿਆਲਾ ਸੜਕ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ-ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਸੜਕ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ	Upgradation of Gurdaspur-Kahnuwan-Sri HargobindPur road; Phillaur-Rahon Road; Chandigarh-Landran-Chunni-Sirhind-Patiala Road, Amritsar-Fatehgarh Churian- Dera Baba Nanak road	
ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿਖੇ ਐਲੀਵੇਟਿਡ ਟ੍ਰੈਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਜਿਹੜਾ 9 ਰੇਲਵੇ ਕ੍ਰਾਸਿੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ	Undertake an iconic project of constructing an Elevated Track at Pathankot that will eliminate 9 railway crossings	
ਪਿੰਡ ਨੂਰਮਹਿਲ-ਧਗਾੜਾ, ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਭੁੰਦੜੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੱਕ ਪੁਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਬਾਈਪਾਸ	Construction of bridge from village Noor Mahal- Dhagara, Jalandhar to village Bhundri, Ludhiana and a bye-pass at Jandiala Guru, Amritsar	

ਮੱਦ	Item	ਰਕਮ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ/ Rs.in crore
ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਉਪਰ ਬੇਲਾ ਵਿਖੇ ਪੁਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਮੋਰਿੰਡਾ-ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਬੇਲਾ ਪਨਿਆਲੀ ਰੋਡ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ	Widening of the Morinda- Chamkaur Sahib Bela paniyali road alongwith construction of bridge at Bela over River Satluj	
ਹੁਸੈਨੀਵਾਲਾ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਪੁਰਾਤਨ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪੁੱਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ	Construction and upgradation of the erstwhile Emperor Bridge at Hussainiwala, Ferozepur	
ਸਰਹਿੰਦ ਤੋਂ ਬੱਸੀ ਪਠਾਣਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਆਫਟੇਕ ਨਾਲ ਬਾਈਪਾਸ	A bye pass with an offtake from Sirhind to Bassi Pathana district Fatehgarh Sahib	
ਪੱਟੀ ਮੱਖੂ ਰੇਲ ਲਿੰਕ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧੀਗ੍ਰਹਿਣ	Land acquisition for Patti Makhu Rail Link	50
ਰਾਜਪੁਰਾ ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੱਕ ਆਰ ਯੂ ਬੀ ਐਸ/ ਆਰ ਵੀ ਬੀ ਐਸ ਡੈਡੀਕੇਟਿਡ ਫਰੇਟ ਕਾਰੀਡੋਰ ਰੇਲ ਲਾਈਨ	RUBS/RVBS on Dedicated Freight Corridor Rail Line from Rajpura to Ludhiana	35
ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ	TRANSPORT	
ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ	Setting up of New Bus stand at Patiala	10
ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਵਾਹਨ ਟ੍ਰੈਕਿੰਗ ਸਿਸਟਮ/ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਵੀ ਟੀ ਐਸ/ਪੀ ਆਈ ਐਸ) ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ	All Government and private buses would be fixed with Vehicles Tracking System/Passenger Information System (VTS/PIS).	
ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਵੱਛਤਾ	WATER SUPPLY & SANITATION	
600 ਆਬਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨਾ (ਸਲਿਪਡ ਬੈਕ 350 + ਗੁਣਵੱਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ 250)	Cover 600 habitations (Slipped Back 350 + Quality affected 250)	886
ਮੋਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਰੀ ਧਾਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ 85 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਨਹਿਰ ਆਧਾਰਤ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪੀਣ ਦਾ ਪਾਣੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ	Provide safe drinking water through canal-based water supply schemes in 85 uranium and other heavy metals affected villages of district Moga	
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸਤਹੀ ਪਾਣੀ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ	Surface water supply projects would be undertaken in the rural villages of the district of Sangrur	
ਫਰੀਦਕੋਟ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ	Maintenance of water supply in the Faridkot city	8
ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਮੋਗਾ, ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਐਸ ਏ ਐਸ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਚਾਰ ਬਹੁ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲ ਜਾਂਚ ਲੈਬ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ	Four multi -district water testing labs are proposed to be set up at Hoshiarpur, Moga, Sangrur and SAS Nagar	

ਮੱਦ	Item	ਰਕਮ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ/ Rs.in crore
ਜਲ ਸਰੋਤ	WATER RESOURCES	
30 ਕਿ ਮੀ ਦਾ ਰਾਜਸਥਾਨ ਫੀਡਰ ਅਤੇ 10 ਕਿ ਮੀ ਦੇ ਸਰਹਿੰਦ ਫੀਡਰ ਦੀ ਰੀਲਾਈਨਿੰਗ	Relining of 30 km Rajasthan feeder and 10 km Sirhind feeder	350
ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਲਾਚੌਰ, ਭੁੰਗਾ, ਦਸੂਆ, ਧਾਰਕਲਾਂ, ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ 18 ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੇ ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ	Project of installing deep tube-wells in the Kandi Area in 18 blocks of Anandpur Sahib, Balalchaour, Bhunga, Dasuya, Dharkalan, Garshankar, Hoshiarpur	79
ਬਠਿੰਡਾ ਸ਼ਾਖਾ ਅਤੇ ਭਾਖੜਾ ਮੇਨ-ਲਾਈਨ ਉੱਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਅਧਾਰਤ ਸੋਲਰ/ਗਰਿਡ ਪਾਵਰ ਮਾਇਕਰੋ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ	2 pilot projects for installation of community based solar/ grid power micro irrigation systems on Bathinda branch and Bhakhrmain-line	
ਖੇਮ ਕਰਨ, ਲਾਹੌਰ ਬ੍ਰਾਂਚ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ), ਸੁਖਚੇਨ ਅਤੇ ਰਾਮਸਰਾ ਮਾਈਨਰ (ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ) ਵਿਖੇ 6 ਨਹਿਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਤੇ ਨਿਜ਼ਾਮਵਾਰਾ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰੀ (ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ) ਦੇ ਰਾਣਾ ਲਿੰਕ ਚੈਨਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਚੱਕ ਸੋਹਲੇਵਾਲਾ (ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ) ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ	6 Canal Projects at Khem Karan, Lahore branch (Gurdaspur and Amritsar), Sukhchain and Ramsara Minor (Fazilka) and construction of Rana Link Channel of Nizamwaha distributary (Fazilka) and construction of Chuck Sohelewala (Fazilka).	
ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ	FORESTRY AND WILDLIFE	
ਗ੍ਰੀਨ ਪੰਜਾਬ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪਨਕੈਂਪਾਂ ਅਧੀਨ 8000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣੇ	Undertake plantation on 8,000 hectare area under Green Punjab Mission & PUNCAMPA	180
ਛੱਤਬੀੜ ਚਿੜੀਆਖਰ, ਜੀਰਕਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ	For undertaking infrastructural development activities in Chhatbir Zoo, Zirakpur	10
ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਊਰਜਾ ਸਰੋਤ	NEW & RENEWABLE ENERGY SOURCES	
ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸੋਲਰ ਸਟ੍ਰੀਟ ਲਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣਾ	Installation of solar streetlights to enhance safety and security of villages	10
ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਨਿਆ	HOME AFFAIRS AND JUSTICE	
ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਖੇ ਦੋ ਹੋਰ ਰਸਾਇਣਕ ਜਾਂਚ ਲੈਬੋਰਟਰੀ (ਸੀ ਈ ਐਲ) ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ	Setting up of Two more Chemical Examiner Laboratory (CEL) at Jalandhar and Barnala	
ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ੍ਹ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	Construction a new Hospital at Central Jail Hoshiarpur	
5 ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਓ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	Drug De-addiction Centres to be set up in 5 Jails	

ਮੱਦ	Item	ਰਕਮ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ/ Rs.in crore
ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ	Enhancement of Prison Security and Surveillance Systems	25
ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੁਧਾਰ	GOVERNANCE REFORMS	
ਨਵਾਂ ਈ-ਗੋਵ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ	New e-Gov projects	68
ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ	EXCISE AND TAXATION	
2013-14 ਤੋਂ 2016-17 ਵਿੱਤੀ ਸਾਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੰਬਿਤ ਪਏ ਵੈਟ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵੈਲਿਯੂ ਐਡਿਡ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 2005 ਤਹਿਤ ਨਵੀਂ ਨਿਰਧਾਰਨ ਪਾਲਿਸੀ	A New Assessment Policy under the Punjab Value Added Tax Act, 2005 for deciding the pending VAT assessment cases related to the financial years 2013-14 to 2016-17.	

ਬਜਟ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਸਰਲੀਕਰਨ

BUDGET TERMS DEMYSTIFIED

1. ਬਜਟ

ਬਜਟ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਬਾਕਾਇਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੈ।

2. ਸੰਚਿਤ ਫੰਡ

ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਗਰਾਰੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸੂਲੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆਂ, ਜਿਸ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦਾ ਸੰਚਿਤ ਫੰਡ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

3. ਸੇਵਾਫਲ ਖਰਚਾ

ਰਾਜ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ ਖਰਚਾ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵਿਧਾਲ ਸਭਾ ਤੋਂ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਜਾਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4. ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਧੀਨ ਖਰਚ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਸ਼ੇਦ 266 ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਖਰਚ, ਸਿਵਾਏ ਸੇਵਾਫਲ ਖਰਚ ਤੋਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਅਜਿਹੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਧੀਨ ਖਰਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

5. ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ

ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਘਟਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

6. ਮਾਲੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ

ਮਾਲੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਲਾਭ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਬਣੇ ਸੰਗਠਨ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇਸ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ।

7. ਮਾਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ

ਮਾਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਰ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਰ ਮਾਲੀਆਂ, ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਾਂ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

8. ਮਾਲੀ ਖਰਚਾ

ਮਾਲੀ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਉਜਰਤਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲਾਭ, ਦਫ਼ਤਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਖਰਚੇ, ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

9. ਮਾਲੀ ਘਾਟਾ

ਮਾਲੀ ਘਾਟਾ, ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮਾਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਾਲੀ ਖਰਚੇ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਹੋਣਾ ਹੈ।

10. ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ

ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ, ਪੂੰਜੀਗਤ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਲਈ ਬਜਟੀ ਰਾਖਵਾਂਕਰਣ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ ਵਿਚਲੀਆਂ ਕਰਜ਼ ਅਦਾਇਗੀ ਵਰਗੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

11. ਵਿੱਤੀ ਘਾਟਾ

ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਕਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੈਰ ਕਰਜ਼ ਖਰਚ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1. BUDGET

Budget is a statement of anticipated receipts and expenditure of the government for a financial year duly sanctioned by legislature.

2. CONSOLIDATED FUND

All revenues and all receipts from the debt raised by the government are credited to a fund called the *consolidated fund* of the state.

3. CHARGED EXPENDITURE

Charged expenditure of the state is the one which is not subject to vote by legislature, e.g. salaries of the Governor of the state or of the Judges of the High Court, and is charged to the consolidated fund of the state.

4. VOTED EXPENDITURE

Article 266 of the constitution ordains that no expenditure out of the consolidated fund of the state, except charged expenditure, shall be incurred without the sanction of the legislature. Such expenditure incurred with the sanction of legislature is called *voted expenditure*.

5. CAPITAL TRANSACTION

A transaction that either adds to or reduces from the assets held by the government or its outstanding liabilities is a *capital transaction*.

6. REVENUE TRANSACTION

A *revenue transaction*, on the other hand does not have a similar effect on the assets or liabilities of the government. For an organization for profit, a revenue transaction reduces or adds to its profit.

7. REVENUE RECEIPTS

Revenue receipts consist of state own tax and non-tax revenue, the devolution of central taxes and central grants-in-aid.

8. REVENUE EXPENDITURE

Revenue Expenditure consists of salaries and wages, pension and retiral benefits, office and other administrative expenditure, subsidies and interest payments.

9. REVENUE DEFICIT

Revenue deficit is excess of revenue expenditure over revenue receipts of the government in a financial year.

10. CAPITAL OUTLAY

Capital Outlay is budgetary allocation for creation of capital assets. It does not include capital expenditure on items such as debt repayment.

11. FISCAL DEFICIT

Fiscal Deficit is the excess of all non-debt expenditure over non-debt receipts in a financial year.

12. ਆਰੰਭਕ ਘਾਟਾ

ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਰਜ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਾਗਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾਂ ਗੈਰ ਕਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਉੱਪਰ ਕੀਤੇ ਵਾਧੂ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਆਰੰਭਕ ਘਾਟਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

13. ਵਿਕਾਸ ਖਰਚ

ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰੀ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਆਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਦਿ) ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਤ ਗਤੀ-ਵਿਧੀਆਂ, ਉਦਯੋਗ, ਬਿਜਲੀ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਆਦਿ) ਉੱਤੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

14. ਅਚੇਤ ਫੰਡ

ਅਚੇਤ ਫੰਡ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਉਹ ਫੰਡ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਜਾਰ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਵਲੋਂ ਅਚਨਚੇਤ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਇਖਤਿਆਰੀ ਫੰਡ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

15. ਜਨਤਕ ਲੇਖਾ

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਨਤਕ ਲੇਖੇ ਵਿਚ ਉਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨੂੰ ਉਪਾਅ ਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਜੋਂ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਇਕ ਬੈਂਕਰ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਢਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

16. ਉਪਾਅ ਦੇ ਸਾਧਨ ਪੇਸ਼ਗੀ

ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਲੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਪਾਅ ਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਜੋਂ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਬੈਂਕਰ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਢਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

17. ਓਵਰ ਡਰਾਫਟ

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰ ਡਰਾਫਟ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾਂ ਵੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਓਵਰ ਡਰਾਫਟ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 14 ਕਾਰਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਉਪਾਅ ਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਸ਼ਗੀ ਸੀਮਾ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪੰਜ ਕਾਰਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰਗਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

18. ਜਨਤਕ ਕਾਰਜ

ਜਨਤਕ ਕਾਰਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਾਂਡ ਆਦਿ ਤੋਂ ਉਗਰਾਹਿਆ ਗਿਆ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ।

19. ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ

ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਨਤਕ ਕਰਜ਼ ਉੱਤੇ ਵਿਆਜ ਸਬੰਧੀ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਹਨ।

20. ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਦੇਣਦਾਰੀ

ਸਰਕਾਰੀ ਅਮਲੇ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਉਜਰਤਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਸਬੰਧੀ ਲਾਭ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕਰਜ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

12. PRIMARY DEFICIT

Primary Deficit is the excess of government spending except for debt-servicing costs over non debt receipts.

13. DEVELOPMENT EXPENDITURE

Government expenditure is classified into various sectoral heads such as social services, economic services, general and administrative services. The expenditure on social services (health, education and social security etc.) and economic services (agriculture and allied activities, Industries, power, transport etc.) is classified as *Development Expenditure*.

14. CONTINGENTY FUND

Contingency fund is a fund placed at the disposal of the governor of the state of meet unforeseen expenditure pending sanction by legislature.

15. PUBLIC ACCOUNT

Public Account of the government consists of transactions which do not form parts of government own revenues and expenditure. The advances given to or deposits kept by individuals or organization with the government or by employees like GPF deposits etc. fall in this category. In such cases the government acts like a banker.

16. WAYS AND MEANS ADVANCE

The Reserve Bank of India allows a specified amount as *ways and means advance* to the state government, to which its acts as a banker, which state can draw when required.

17. OVERDRAFT

Reserve Bank of India also allows *overdraft* facility to state governments. Overdraft has to be cleared in 14 working days and the portion of overdraft above the amount equal to normal ways and means advance limit must be cleared within 5 working days.

18. PUBLIC DEBT

Public debt is the debt raised by the government by issuing bonds etc.

19. INTEREST PAYMENTS

Interest payments are payments on account of interest on public debt of the government.

20. COMMITTED LIABILITY

The salaries and wages of the government staff, the pension the retiral benefits of pensioners and the debt servicing including interest payments are treated as *committed liability* of the government.